

EDITURA EVOMIND
2019

PARLAMENTUL EUROPEAN
FACTOR ESENȚIAL ÎN
ASIGURAREA DEMOCRATIEI
ÎN EUROPA

Oproiu Adriana Bianca

Copyright © 2019
Autor: Oproiu Adriana Bianca

Toate drepturile rezervate.

ISBN 978-606-94762-6-0

Editura Evomind, 2019

<https://evomind.org/>

CUPRINS

Introducere	p.3
Capitolul 1. Premise ale constituirii Parlamentului European	p.6
1.1 Divizarea Europei postbelice	p.6
1.2 Tentative de unificare europeană manifestate pe fondul pericolului comunist.....	p.11
1.3 Evoluția ideii de parlament/parlamentarism.....	p.19
Capitolul 2 Crearea Comunităților Europene	p.23
2.1 Consiliul Europei.....	p.23
2.2 Planul Schuman-CECO.....	p.27
2.3 Comunitatea Economică Europeană/Piața Comună.....	p.31
2.4 CEEA/EURATOM	p.35
Capitolul 3 Parlamentul European – instituție fundamentală a procesului de unificare europeană	p.38
3.1 Structura Parlamentului European.....	p.38
3.2 Atribuțiile Parlamentului European.....	p.44
3.3 România și Parlamentul European.....	p.48
3.4 Alegerea membrilor Parlamentului European	p.55
Bibliografie	p.60

INTRODUCERE

Această lucrare se vrea a fi o privire de ansamblu asupra evoluției și rolului unui organism fundamental al Uniunii Europene: Parlamentul European, din perspectiva didacticii moderne. În vederea aplicării la orele de istorie a conținuturilor care determină rolul și complexa activitate a acestui for profund democratic constituit la nivelul continentului, am urmărit, ca, această lucrare să vină în sprijinul celor care doresc să aprofundeze coordonatele acestei părți importante a Istoriei contemporane, și anume formarea și evoluția Parlamentului European.

Lucrările publicate până acum prezentau destul de sumar rolul, atribuțiile și componența Parlamentului European, fără a se insista asupra acestora și fără a se realiza un scurt istoric al parlamentarismului. Acest subiect complex poate fi tratat atât din punct de vedere juridic cât și istoric. Pentru a realiza o prezentare cât mai amplă a Parlamentului European și a rolului jucat de acesta în activitățile derulate de Uniunea Europeană și importanța acestuia în programa de istorie la clasele IX-XII, filieră teoretică, profil uman și real, am apelat la un număr mare de lucrări generale din sfera dreptului comunitar, lucrări aparținând unor specialiști consacrați, cum ar fi: Fuerea Augustin¹, Manolache Octavian², Marinescu Elise și Delcea Mihai³, Lefter Cornelia⁴. Procesul de integrare europeană a fost abordat, la rândul său, într-o serie de lucrări speciale, semnate de către: Bibere Octav⁵, Boța Anton⁶, Jinga Ion⁷.

Referindu-mă la studierea unor variate aspecte de organizare și funcționare a Parlamentului European, competenței, procedurii de alegere, statutului parlamentarilor, toate acestea sunt reflectate în bibliografia de specialitate. Viorel Marcu⁸ consideră că Parlamentul European se conduce în organizarea sa „după modelul parlamentar cu tradiții democratice”⁹, precizând că Regulamentul Parlamentului European este permanent actualizat. Și în ceea ce

---

¹ Augustin Fuerea, *Drept comunitar european*, București, Editura All Beck, 2003.

² Octavian Manolache, *Drept comunitar*, București, Editura All Beck, volumul I, 1999.

³ Elise Marinescu, Mihai Delcea, *Elemente de drept comunitar din perspectiva Proiectului de Constituție Europeană*, Pitești, Editura Universității Pitești, 2004.

⁴ Cornelia Lefter, *Fundamente ale dreptului comunitar*, București, Editura Economică, 2003.

⁵ Octav Bibere, *Uniunea Europeană între real și virtual*, București, Editura All, 1999.

⁶ Anton Boța, *Politici europene în domeniul dezvoltării regionale durabile*, Pitești, Editura Universității Pitești, 2004.

⁷ Ion Jinga, Andrei Popescu, *Integrarea europeană, Dicționar de termeni comunitari*, București, Editura Lumina Lex, 2000.

⁸ Viorel Marcu, *Drept instituțional comunitar*, București, Editura Lumina Lex, Ediția a II-a revăzută și adăugită, 2001, p. 45.

⁹ *Ibidem*.

privește componența Parlamentului European, el reliefează faptul că repartizarea locurilor constituie o problemă destul de dificilă, deoarece trebuie să se țină cont de anumite aspecte legate de populația statelor membre.

Privind compoziția lucrării de față, prezentarea materialului este efectuată pe trei capitole. Primul capitol intitulat „Premise ale constituirii Parlamentului European” cuprinde trei subcapitole: „Divizarea Europei postbelice”, „Tentative de unificare europeană manifestate pe fondul pericolului comunist”, „Evoluția ideii de parlament/palamentarism”. În acest capitol am prezentat premisele apariției construcției europene evoluția instituției parlamentare din punct de vedere istoric, evoluția organismelor economice europene spre Uniunea Europeană, precum și sporirea progresivă a competențelor și puterilor Parlamentului European.

Al doilea capitol intitulat „Organizarea și funcționarea Parlamentului European” cuprinde și aceste trei subcapitole: „Parlamentul European: organizare și structură”, „Parlamentul European: organe, grupuri politice, membrii”, „Competențe, puteri, atribuții ale Parlamentului European”. În cadrul acestui capitol am realizat tabele referitoare la distribuția numărului de locuri pe grupuri politice, repartitia pe locuri a fiecărei țări în Parlamentul European, precum și un tabel cuprinzând parlamentarii români desemnați ca observatori la Parlamentul European.

Al treilea capitol „Parlamentul European: instituție europeană deschisă colaborării și dialogului” este structurat pe trei subcapitole: „Relațiile Parlamentului European cu parlamentele naționale”, „Parlamentul European și statele vecine”, „Parlamentul European și România”. În acest capitol am evidențiat cooperarea interparlamentară în cadrul UE, rolurile și scopul apropierii între Parlamentul European și parlamentele naționale, principiile Politicii Europene privind Vecinătatea.

De la înființarea acestei instituții și până în prezent, activitatea Parlamentului European s-a îmbogățit continuu, iar semnificația lui este din ce în ce mai pronunțată. Parlamentul European a devenit un segment deosebit de important în materia dreptului Uniunii Europene, dar și în ceea ce privește istoria contemporană

În programul de aderare la Uniunea Europeană este necesar ca tot mai mulți cetățeni ai României să cunoască evoluția și competențele Parlamentului European, o instituție care va face parte din viața și vocabularul oricărui istoric și cetățean european.

Consider că această lucrare va fi folositoare cadrelor didactice atât din perspectiva specialității, cât și din perspectivă didactică. Prezentă lucrare oferă o nouă viziune asupra modului în care cadrele didactice pot aborda această temă prezentă în programele școlare, la

orele de curs, astfel încât să trezească interesul elevilor pentru studierea acestui proces complex de formare a Uniunii Europene și de înțelegere a modului în care funcționează instituțiile sale.

CAPITOLUL 1

PREMISE ALE CONSTITUIRII PARLAMENTULUI EUROPEAN

1.1.Divizarea Europei postbelice

Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial nu a adus pacea mult dorită. Între foștii aliați, S.U.A, Marea Britanie și U.R.S.S. se contura un nou tip de conflict, denumit mai târziu „Războiul Rece”, iar ceea ce numeam Coaliția Națiunilor Unite în timpul conflictului mondial, înceta să mai existe.URSS își impune dominația în jumătatea estică a Europei, în timp ce vestul Europei este democratic.

Ultima întâlnire a celor trei mari puteri a avut loc la Yalta, în Crimeea la 4-1 februarie 1945.Această conferință a fost considerată crucială pentru evoluția ulterioară a continentului european.Stalin intenționa să transforme puterea militară în puterea politică. Deoarece, în momentul conferinței Armata Roșie deținea controlul asupra celei mai importante părți a Europei de Est, conducătorul sovietic a formulat o serie de pretenții.Stalin dorea să mențină dominația asupra teritoriului luat Poloniei în 1939, respingând dreptul polonezilor de a-și alege singuri conducătorii susținând necesitatea protejării graniței de vest.¹⁰

Totodată, la Yalta Aliații au luat în discuție situația Germaniei.S-a hotărât împărțirea ei în patru zone de ocupație.Cele trei mari puteri au stabilit crearea unei organizații mondiale ce urma să înlocuiască Societatea Națiunilor.Conferința de organizare a Națiunilor Unite fiind programată pentru sfârșitul lunii aprilie 1945, urma a avea loc la San Francisco.

Acordul de la Moscova din octombrie 1944, dintre Stalin și Churchill a reprezentat un acord privind delimitarea sferelor de influență dintre cele două țări din estul Europei.URSS prelua 90% influență politică în România, 80% în Bulgaria și Ungaria, iar Marea Britanie își extindea dominația asupra a 90% din Grecia, în timp ce în Iugoslavia influența urma a fi în proporții egale.Era foarte clar că Stalin se va folosi de victorie și de înaintarea trupelor sale în Europa.

---

¹⁰ Jean Carpentier, Francois Lebrun, *Istoria Europei*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 358.

Până la declanșarea Războiului Rece , aliații se vor întâlni la Potsdam într-o conferință care s-a deschis la 17 iulie 1945.¹¹ În cadrul acesteia, SUA și URSS se afirmă ca lideri mondiali. Potsdam a consolidat pozițiile cucerite de învingători pe teren în ultima fază a conflictului. URSS aprecia că statele capitaliste pregătesc o ofensivă împotriva sa, de aceea Stalin pregătește instaurarea în zona ocupată de Armata Roșie a regimurilor comuniste. Coaliția Națiunilor Unite ia sfârșit în momentul în care sovieticii și occidentalii au început să traseze pe teren, cu ajutorul trupelor noua hartă politică a Europei.¹² O alianță nenaturală determinată de cerința înfrângerii lui Hitler înceta. Nici o alianță nu putea fi posibilă între două state ca URSS și SUA care aveau concepții diametral opuse din punct de vedere politic, economic, strategic, ideologic, ordine europeană¹³. Luau sfârșit confruntările militare dar începea un nou tip de conflict „Războiul Rece”.

Foștii aliați reușesc să își mențină acordurile în vederea ocupării Germaniei, asigurării liberei treceri a avioanelor pe culoarele aeriene care să lege cele trei zone occidentale de Berlin (noiembrie 1945), a judecării unui număr de șefi naziști și pentru a hotărî soarta foștilor aliați ai Reichului cu care se semnează tratate de pace la Paris în februarie 1947.

Așadar, Europa se împarte în două. „Doctrina Truman” stopa înaintarea sovieticilor în Europa de Est, care, la rândul lor, în cursul anului 1947 răspund prin „statelizarea” economică și politică a țărilor din această zonă. Peste tot unde Armata Roșie era stăpână, tactica folosită pentru lichidarea coalițiilor „frontului național” și înlocuirea lor cu echipe complet supuse URSS-ului, era aceeași. Aceasta consistă în primul rând în plasarea unor comuniști intrasigenți la conducerea minsterelor-cheie (Interne, Agricultură, Apărare Națională) și în infiltrarea administrației și organizațiilor politice concurente (mai ales cele socialiste): este tactica numită a „calului troian”. Se vizează apoi, - este așa zisa *tactique du salami*, adică divizarea adversarilor Partidului Comunist pentru a le slăbi rezistența înainte de a-i elimina pe rând începând cu conservatorii și terminând cu social-democrații. Alegerile care se desfășoară pe un teren pregătit dinainte, consfințesc preponderența comuniștilor și a socialiștilor care li s-au alăturat. Nu mai rămâne decât să se teacă la arestarea și lichidarea fizică a liderilor recalcitranți. Așa se procedează din 1946 în Bulgaria, unde șeful opoziției, Petkov, membru al rezistenței necomuniste, este acuzat că a conspirat împotriva Revoluției, este condamnat la

---

¹¹ *Ibidem*, p.359.

¹² Cornelia Neagu, *Istoria construcției europene*, Note de curs, 2006, p. 32.

¹³ *Ibidem*, p.33.

moarte și spânzurat.¹⁴ În România, unde la sfârșitul lui 1947, după arestarea conducătorilor Partidului Național Țărănesc și ai Partidului Liberal, regele Mihai este obligat să abdice pentru a lăsa locul unui guvern comunist. În Ungaria, învinși în alegerile din august 1947, comuniștii elimină prin forță pe toți membrii partidelor care refuză să li se supună.

Pe lângă această acțiune de punere sub tutelă a Europei de Est, care are loc și în Polonia și Germania în zona ocupată de sovietici, conducătorii de la Kremlin vor înființa în toamna lui 1947 o nouă organizație internațională, mai puțin rigidă decât Kominternul (care fusese dizolvat în 1943), dar tot atât de strâns legat de Moscova. Se fonda la sfârșitul lui 1947, Biroul de Informații al Partidului Comunist sau Kominform al cărui sediu este fixat la început la Belgrad, are drept obiectiv de a întări controlul URSS-ului asupra formațiunilor comuniste europene. Cu ocazia creării acestuia unul din principalii colaboratori ai lui Stalin, Jdanov, formulează într-un discurs răsunător doctrina oficială a Kremlinului în domeniul politicii internaționale. După părerea lui Jdanov, lumea este împărțită de acum înainte în două „tabere” ireconciliabile: tabăra „democrației” și a „păcii” al cărei șef este URSS-ul și tabăra „imperialistă” „a cărei principală forță conducătoare este reprezentată de Statele Unite”. De aici înainte, precizează el, o sarcină importantă le revine partidelor comuniste surori din Franța, din Anglia, din Italia. „Acestea trebuie să ia în mâini standardul apărării naționale și al suveranității țărilor lor.”¹⁵

Rezultatul este că în țările unde existau partide comuniste puternice, mai ales în Italia și în Franța, apare o intensă ofensivă îndreptată împotriva coalițiilor guvernamentale cărora, după eliberare li se asociaseră și miniștri comuniști. În aprilie și în mai 1947, deci înainte de crearea Kominformului, reprezentanții Partidului Comunist italian și francez sunt astfel obligați să părăsească guvernele de coaliție conduse de Alcide De Gasperi și Paul Ramadier. De acum înainte, împinși în opoziție, comuniștii aplicând indicațiile lui Jdanov, vor iniția campanii puternice destinate să zdruncine guvernele „burgheze”.¹⁶

Două evenimente vor accentua tendința de a se constitui în Europa două blocuri antagoniste. Primul este „lovitura de la Praga” care are loc în februarie 1948. În Cehoslovacia, populația i-a întâmpinat în 1945 pe sovietici ca pe niște eliberatori din cauză că păstrase o amintire destul de dureroasă despre modul în care țara fusese abandonată în mâinile Fuhrerului în 1938 și 1939.

---

¹⁴ John Barber, *Istoria Europei moderne*, București, Editura Lider, 1993, p.54.

¹⁵ Cornelia Neagu, *op.cit.*, p.30.

¹⁶ John Barber, *op.cit.*, p.56.

Pe 24 februarie, cu „binecuvântarea” Kremlinului, liderul comunist Gottwald face apel la sindicate care declanșează o grevă generală. În toate regiunile se constituie comitete de acțiune (executive), sprijinite de „milițiile muncitorești” care împiedică forțele democratice să reacționeze. Pe 25 februarie, președintele Benes, trebuie să accepte crearea unui nou guvern dominat de P.C. Pe 10 martie, ministrul de externe Jan Masaryk, fiul fondatorului Republicii, cade de la o fereastră și moare. Benes va rămâne în funcție până în mai, apoi va prefera să demisioneze decât să contribuie la elaborarea noii Constituției comuniste. La sfârșitul primăverii anului 1948, Cehoslovacia devine la rândul său „democrație populară”.

Al doilea eveniment survenit și el în primăvara anului 1948 este blocada de la Berlin. Puternic traumatizați de „lovitura de la Praga”, occidentalii au hotărât să grăbească în zona lor de ocupație reconstituirea unui stat german puternic din punct de vedere economic și politic, capabil să constituie un baraj în calea comunismului. Prima etapă a acestui proces care va duce în mai 1949 la crearea Republicii Federale Germane cu capitala și guvernul la Bonn. Aceasta aduce imediat după sine retragerea reprezentanților sovietici din Consiliul cvadripartid care, de la sfârșitul războiului, constituia autoritatea supremă a întregului teritoriu german.

Rămâne în suspans problema Berlinului, împărțit și el în patru sectoare dintre care trei ale occidentalilor, ce formează o enclavă în mijlocul zonei sovietice. Pentru a-i alunga pe aliați, Stalin decide în iunie 1948 să blocheze toate căile de acces rutiere și feroviare în direcția Berlinului de vest, condamnând orașul la izolare și lipsindu-l de electricitate. Imediat, americanii au ripostat prin crearea unui gigantic „pod aerian”, tranzitându-și avioanele prin cele trei culoare aeriene și transportând într-un an mai mult de 2.500.000 tone de provizii de toate felurile. După unsprezece luni de blocadă, Stalin trebuie să cedeze și să renunțe la blocarea circulației recunoscând implicit și prima sa mare înfrângere din războiul rece pe care îl înfruntă cu tabăra occidentală.

„Lovitura de la Praga” și blocarea Berlinului vor avea ca efect grăbirea căderii în Europa de Vest a unei alianțe militare dominată de supraputerea americană. Cele două evenimente au îngrijorat profund guvernele și populațiile democrațiilor occidentale, conștiente că se găsesc în imposibilitatea de a rezista unei eventuale agresiuni sovietice. Pe 17 martie 1948, câteva săptămâni după evenimentele de la Praga, la Bruxelles se semnează între Franța, Anglia, Belgia, Țările de Jos și Luxemburg un tratat, fiind în mod clar destinat să stăvilească expansiunea comunistă. Încheiat pe o perioadă de cinci ani, acesta stipulează că, în

cazul în care una dintre părți ar face obiectul unei agresiuni în Europa, celelalte semnatare „îi vor acorda ajutor și asistență cu toate mijloacele de care dispun, inclusiv cele militare”¹⁷.

Blocada Berlinului sfârșește prin a convinge pe conducătorii acestor state că singurul mod de a crea o stabilitate eficace împotriva expansiunii comuniste este lărgirea Pactului de la Bruxelles prin includerea și altor țări din Europa Occidentală, dar mai ales prin implicarea Americii în această combinație diplomatică.¹⁸

Întreprinderea este îndoielnică. Statele Unite nu reacționează. Tradiția lor diplomatică cere ca acestea să nu se angajeze în timp de pace în vreun sistem de alianțe care să oblige să intervină dincolo de zona occidentală. Pentru ca președintele să facă acest lucru, are nevoie de votul Senatului. Din acest moment vor începe tratativele cu europenii pentru stabilirea unui sistem unic de apărare în care să se integreze și cel din tratatul de la Bruxelles, tratative ce sfârșesc pe 4 aprilie 1949 prin semnarea Tratatului Atlanticului de Nord de către reprezentanții celor două state ale Americii de Nord și de zece țări europene: cele cinci ale Pactului de la Bruxelles la care se alătură Italia, Portugalia, Norvegia, Danemarca și Islanda. Turcia și Grecia vor adera și ele în 1952, iar Germania în 1955.

În cursul anilor următori, se vor constitui organisme complementare-civile și militare-care vor forma în totalitate NATO. Până atunci însă, se stipulează că Pactul Atlanticului are caracter definitiv și se face referință la principiile de bază pe care trebuie să le sprijine ordinea internațională: liberarea popoarelor „principiul dreptului”, dreptatea, bunăstarea populației, refuzul de a folosi forța în rezolvarea neînțelegerilor internaționale, astfel spus, pactul se prevalează de identitatea de civilizație și de idealuri care unește părțile contractante ce respectă democrația și „libertățile individuale”, ceea ce nu se va întâmpla în Portugalia și temporar în Grecia și Turcia.¹⁹

La sfârșitul anului 1949, Europa este deci împărțită în două blocuri economice, politice, ideologice și militare strâns legate și unul și celălalt de două supraputeri învingătoare în război. Chiar dacă sovieticii au suferit unul după altul mai multe eșecuri începând cu ruptura iugoslavă, apoi cu rezultatul negativ al primei crize de la Berlin, înfrângerea insurecției comuniste din Grecia și încheierea Pactului Atlanticului de Nord, nimic nu arată că încercarea occidentalilor de a stopa acțiunile lor nu va fi urmată de o nouă ofensivă²⁰. Într-adevăr, aceasta va avea loc în anul următor, dar de data aceasta pe scena îndreptată a Extremului

---

¹⁷Cornelia Neagu, *op.cit.*, p.31.

¹⁸*Ibidem.*

¹⁹Jean Carpentier, Francois Lebrun, *op.cit.*, p.359.

²⁰*Ibidem.*, p.360.

Orient. Criza care se declanșează în iunie 1950 va avea consecință tot atât de importantă asupra bătrânului continent.

1.2 Tentative de unificare europeană manifestate pe fondul pericolului comunist

Ideea unificării europene precede cu mult timp actului istoric semnat în 1951 la Paris și care a pus bazele Uniunii Europene de azi. Scriitori și filozofi faimoși au întrevăzut, ca măsură ideală, unirea Europei ca soluție la diferitele probleme cu care s-au confruntat europenii de-a lungul secolelor, și mai ales ca soluție la război.

Ideile unificatoare s-au intensificat în secolul al XX-lea, și mai ales în perioada postbelică - când idealul păcii trainice a prins contur în mintea și sufletul mai multor europeni de seamă ai timpului.

Confruntată cu dublul efort al reconstrucției și al securității în fața unei Europe de est aflată în curs de „satelizare”, Europa occidentală va încerca în anii de după război să se redreseze folosindu-se de ajutorul american și de dorința de unificare manifestată de unii dintre conducătorii săi.²¹

Imediat după capitularea germană, proiectele „paneuropene” iau o amploare deosebită. Numai că trebuie ca cei care le formulează să cadă de acord asupra sensului pe care trebuie să-l capete această expresie. Însă părerile sunt diferite în ceea ce privește cadrul geografic și instituțional al construcției europene.

Celor care, ca Winston Churchill în răsunătorul discurs ținut de Zurich pe 19 septembrie 1946, consideră că trebuie să se clădească „Statele Unite ale Europei” în jurul axei franco-germane, fără Marea Britanie și pe principiul respectării suveranității fiecărui stat, li se opun „federaliștii” care preconizează crearea unei structuri puternice, cu un guvern european având puteri depline și limitându-se suveranitatea absolută a statelor membre.

Din 1945 până în 1947, se vor constitui astfel numeroase organizații pan-europene, cea mai importantă fiind Uniunea Europeană a Federaliștilor, în care figurează personalități ca Henri Frenay, Marc Alexandre, Altiero Spinelli Eugen Kogon și Henry Brugmans și care

---

²¹ Serge Berstein, Pierre Milza, *Istoria Europei*, Vol. V, *Secolul XX (din 1919 până în zilele noastre)*, Iași, Institutul European, 1998, p.210.

numără până la 100.000 de membri. Altele s-au constituit pe o bază mai mult ideologică, cum este Mișcarea Socialistă pentru Statele Unite ale Europei, prezidată de Andre Philip sau noile echipe internaționale cu nuanță democrat-creștină.

În ceea ce-l privește pe contele de Coudenhove-Kalergi, care, reluând ideea pe care o apăraseră alături de Briand la sfârșitul anilor douăzeci, adună în jurul său o Uniune parlamentară europeană care recunoaște un număr important de reprezentanți ai poporului devotați federaliști, din majoritatea statelor Europei Occidentale.²²

Fondator al acestei Uniunii Paneuropene a fost Richard Coudenhove-Kalergi. Centrul Uniunii Paneuropene a fost stabilit la Geneva. Scopul propus a fost realizarea *uniunii popoarelor europene*. Aceasta uniune era văzută ca o Confederatie a statelor europene, dându-le o mare libertate de organizare. Uniunea Paneuropeană, a fost fondată în 1923 și a fost condusă de Coudenhove-Kalergi până la moartea lui, în 1973, când conducerea a fost preluată de Otto von Habsburg. Începând din 2004 aceasta este condusă de Alain Terrenoir.

Uniunea Paneuropeana este o miscare care cuprinde:

- centre de studii si reflectie
- grupuri parlamentare sau ale alesilor locali
- mișcări ale tinerilor
- mișcări de masa.

Coudenhove-Kalergi este autorul lucrării *Pan-Europa* - în care și-a expus proiectul de confederare a Europei, în jurul *nucleului franco-german*, „Statele Unite ale Europei”, structura politica în care nici un stat nu-și sacrifică suveranitatea. Lansează ideea unei uniuni economice franco-germane bazată pe carbunele renan și minereul de fier lorenez. Coudenhove-Kalergi a fost un vizionar, un precursor al ideii lui Jean Monnet, aplicată câteva decenii mai târziu prin crearea Comunității Economice a Carbului și Oțelului în 1951.²³

Proiectul *PanEuropa* era cel al unei uniuni europene *fundamentate economic, pragmatic*, pe o industrie siderurgică comună franco-germană. Confederatia pe care a preconizat-o urma să se bazeze pe *cooperare interguvernamentală*, mai ales în domeniul *vamal, cultural și juridic*. Ca instituții, a prevăzut ca Statele Unite ale Europei să aibă un *parlament bicameral* - o cameră a deputaților și o cameră a statelor. Confederatia paneuropeană urma să fie o *contrapondere la puterea crescândă a SUA și URSS*.

Coudenhove-Kalergi a fost influențat de ideea de *Mittleuropa*, proiect de amploare geopolitică lansată de Friedrich Naumann în 1914.

---

²²*Ibidem*, p.221.

²³ Jean Carpentier, Francois Lebrun, *op.cit*, p.360.

Din 1947, pentru majoritatea „unioniștilor” și „federaliștilor” a devenit clar faptul că, construcția europeană, orice formă ar căpăta, nu se va putea să se realizeze cu includerea statelor intrate în sfera de influență a URSS și în consecință în așteptarea unor zile mai bune, proiectul trebuie să se limiteze la țările Europei de Vest.²⁴

În această perspectivă, în mai 1948, trei luni mai târziu după „lovitura de la Praga”, la Haga are loc un „Congres al Europei” care reunește, sub președinția de onoare a lui Churchill, aproape 800 de personalități aparținând majorității țărilor din Europa Occidentală: oameni politici (200 de parlamentari, 12 foști prim-miniștri), oameni de afaceri, ziariști, sindicaliști, intelectuali, cei mai numeroși fiind britanicii și francezii. Cu toate că divergențele de opinii dintre unioniști (mai ales britanici) și federaliști (reprezențați în primul rând de francezi, italieni, olandezi și belgieni) s-au manifestat iarăși și aici, Congresul de la Haga se pronunță asupra necesității ca statele să-și unească o parte din drepturile suverane pentru a-și coordona și dezvoltă resursele, ca Germania să fie intergrată în noul cadru european și să constituie cât mai repede posibil o adunare parlamentară care, după părerea unora, ca Paul Reynaud, ar trebui să fie aleasă sufragiu universal.²⁵

Până atunci însă, se ia hotărârea de a se crea o mișcare europeană care, fără să înlocuiască organizațiile existente, să aibă misiunea să le coordoneze activitatea și să le reprezinte pe lângă guverne.

Crearea pe 5 mai 1949 la Londra a Consiliului Europei marchează sfârșitul eforturilor întreprinse de la sfârșitul războiului de partizanii unei construcții europene bazată pe cooperarea politică²⁶.

La inițiativa președintelui Consiliului de Miniștri francez, aparținând Mișcării Republicane Populare, Georges Bidault zece țări occidentale-Franța, Regatul Unit, Irlanda, Belgia, Țările de Jos, Luxemburg, Italia, Danemarca, Suedia și Norvegia-hotărâsc să-și creeze instituții comune cu atribuții, de altfel, strict limitate. Acestea cuprind pe de o parte un Comitet al Miniștrilor, format din miniștrii Afacerilor Externe sau din adjuncții lor care deliberază cu ușile închise și votează în unanimitate în toate cazurile importante (ceea ce presupune un adevărat drept de veto pentru fiecare stat membru), și o Adunare Consultativă, cu sediul la Strasbourg, formată din delegați desemnați de parlamentele naționale²⁷. Altfel spus, contrar speranțelor nutrite de conducătorii mișcărilor pan-europene, nu este vorba nici de o uniune, nici de o federalizare, ci mai degrabă de un fel de „club” al națiunilor atașate de pluralism și

---

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ Serge Berstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p.223.

²⁶ *Ibidem*, p.224.

²⁷ John Barber, *op. cit.*, p.67.

de democrație. Prezidată de belgianul Paul-Henri Spaak, adunarea de la Strasbourg din care fac parte personalități strălucite, printre care Winston Churchill și Paul Reynaud, nu este altceva decât un „laborator de idei” a căror aplicare în practică depinde de consimțământul diferitelor guverne. Reticențele britanicilor cu privire la extinderea atribuțiilor sale, fac ca deși extinsă mai târziu la totalitatea statelor democratice ale bătrânului continent, activitățile sale să fie limitate la domeniile juridic și cultural. Consiliul Europei va adopta pe 4 noiembrie 1950, o Convenție europeană a drepturilor omului pe care Franța nu o va ratifica decât în 1981.

În tot acest timp, problemele ridicate de construcția economică a Europei și de apărarea sa, i-au făcut pe americani să se implice în mod direct în afacerile bătrânului continent și acesta pe două planuri: financiar și politic.

Începutul lui 1947, marchează în această privință o cotitură pe care americanii o duc în Europa. Pe 12 martie, președintele Truman ține în fața Congresului un discurs în care și definește doctrina sa de „îndiguire” (containment) și care angajează țara într-un ajutor financiar acordat țărilor care doresc să rămână libere și care „rezistă tentativelor de aservire fie că acestea vin din partea unor minorități înarmate, fie din parte unor presiuni externe.” Dușmanul este astfel indicat în mod clar, iar primii beneficiari ai ajutorului propus sunt cele două țări pe care președintele american le consideră direct amenințate de expansiunea comunistă: Turcia și Grecia. În Grecia mai ales, unde partizanii comuniști au reluat lupta împotriva guvernului monarhist susținut de Regatul Unit, americanii iau locul britanicilor, prea preocupați de problemele lor interne pentru a mai putea să și joace în continuare rolul de jandarmi ai „lumii libere”. Intervenția lor va permite o rapidă stabilizare a situației din Europa de Sud și din Orientul Apropiat, și în ciuda ajutorului generos pe care Stalin îl oferă de acum înainte comuniștilor greci, forțele monarhiste vor obține până la urmă victoria, ultimul refugiu comunist de pe muntele Grammos fiind ocupat în octombrie 1949.

Extinderea „doctrinei Truman” în toată Europa de Vest este opera „Planului Marshall”. Desigur, ajutorul oferit de Statele Unite acestei părți a continentului a continuat de la sfârșitul războiului. Mai multe țări au beneficiat de împrumuturi importante (Regatul Unit 3,75 miliarde de dolari, Franța 2 miliarde de dolari etc.), dar acest tip de asistență bilaterală, însoțită de contrapartide deloc neglijabile, s-a arătat²⁸ a fi insuficient pentru a asigura aprovizionarea Europei și redemararea industrială.

---

²⁸ Serge Berstein, Pierre Milza, *op.cit.*, p.224.

Pentru a reîntâmpina această dublă amenințare, noul secretar de stat american, generalul George Marshall, propune într-un discurs ținut la Harvard, pe 5 iunie 1947, un „ajutor frățesc” destinat să învingă „foamea, sărăcia, disperarea și haosul”. Planul Marshall nu este îndreptat, precizează el „împotriva nici unei țări, nici unei doctrine”²⁹. El este oferit de pe picior de egalitate tuturor națiunilor de pe bătrânul continent, inclusiv țărilor din Europa de Est și chiar URSS-ului. Este adevărat că în contrapartidă, el impune un control cel puțin indirect al economiei celor care beneficiază de el. De aceea sovieticii vor refuza propunerea americană, ca și statele comuniste din estul Europei. Cu regret, Finlanda procedează la fel „din motive politice și geografice”, iar Cehoslovacia care și-a dat la început acordul, răspunde până la urmă printr-un refuz, în urma puternicelor presiuni sovietice.

În schimb, în Europa de Vest, reacția este entuziastă. Aici, toți se bucură fără să o spună prea tare de refuzul țărilor din Est, întrucât acesta permite împărțirea acestei mane cerești (1947-1951), Planul Marshall va duce celor șaisprezece țări care l-au acceptat aproape 13 miliarde de dolari repartizați pe principiul priorității și în număr descrescător între Regatul Unit, Franța, Germania de Vest (care se situează pe primul loc dacă se ia în calcul ajutorul interimar, adică sumele primite anterior) și Italia³⁰.

În realitate, ajutorul oferit de Statele Unite nu este acordat fiecărui stat în mod bilateral. Condițiile puse de Washington sunt în fapt, în afară de reducerea barierelor vamale, elaborarea unui plan comun de redresare și crearea unor instituții economice care să repartizeze și să gestioneze ajutorul și care sunt primele instituții europene: Organizația Europeană de Cooperarea Economică (OECE care va deveni mai târziu OCDE) și Uniunea Europeană a Plăților. Este incontestabil că Planul Marshall a avut pentru economia Europei și pentru supraviețuirea sa politică, efecte extrem de benefice. Acesta i-a permis în sfârșit să pună capăt deficitului de dolari și să-și finanțeze efortul de reconstrucție și de re tehnologizare, împiedicând-o, totodată, să vireze spre comunism. În același timp, a deschis calea unei cooperări mai strânse între cele două țărmuri ale Atlanticului, dar mai ales a accelerat procesul de construcție europeană. Toate acestea și în beneficiul partenerului de dincolo de Atlantic, dar cu prețul unor piedici indiscutabile puse în calea independenței statelor beneficiare. Departamentul de Stat american sau președintele putând după bunul lor plac să amâne deblocarea fondurilor, deci să exercite presiuni asupra guvernelor reprezentative. De altfel, ocaziile de a uza de acest mijoc de acțiune vor fi rare, echipele guvernamentale din Europa Occidentală mergând în general în întâmpinarea dezideratelor americane.

---

²⁹ *Ibidem*, p.225.

³⁰ *Ibidem*, p.226.

Congresul Europei (Congresul de la Haga) este o întrunire care a avut loc la Haga în intervalul 7 - 11 mai 1948, data fiind aleasă astfel încât să coincidă cu aniversarea a trei ani de la semnarea armistițiului pentru terminarea celui de al doilea război mondial în Europa. Congresul avea drept scop discutarea modalităților de unificare a Europei și a constituit primul pas al procesului care a dus la formarea Uniunii Europene³¹.

În perioada care a urmat celui de al doilea război mondial diferiți oameni de stat din Europa au arătat un interes sporit pentru găsirea unor căi de a preveni repetarea unor asemenea conflicte prin realizarea unei unități între statele europene. La 19 septembrie 1946, Winston Churchill a rostit discursul, rămas celebru, de la Școala Politehnică Confederală din Zürich (Eidgenössische Technische Hochschule - ETH) în care propunea crearea Statelor Unite ale Europei.

Câteva zile mai târziu, la 21 septembrie 1946, a avut loc la Hertenstein, în Elveția o reuniune a reprezentanților mișcărilor federaliste europene, încheiată cu o rezoluție de aprobare a unui program de formare a unei uniuni europene.

Astfel, în perioada 27 - 31 august 1947, s-a organizat la Montreux, Elveția, congresul de constituire a Uniunii Federaliștilor Europeni (Union of European Federalists - UEF).

În ianuarie 1947, Winston Churchill a înființat la Londra "Comitetul Provizoriu pentru Europa Unită" (Provisional United Europe Committee), format din conducători ai celor trei mari partide din Regatul Unit: conservator, liberal și laburist, precum și din cadre universitare și conducători ai organizațiilor religioase. Comitetul s-a transformat ulterior în "Mișcarea pentru Europa Unită" (United Europe Movement).³²

În iunie 1947, a fost înființată la Chaudfontaine în apropiere de Liège, Belgia, organizația "Noile Echipa Internaționale" (Les Nouvelles équipes internationales - NEI), de orientare democrat-creștină. Inițiativa creării acestei organizații a fost luată de Robert Bichet din Franța, și de Désiré Lamalle și Auguste de Schryver din Belgia. Inițiativa a fost susținută printre alții de Robert Schuman, Georges Bidault, Alcide De Gasperi și Konrad Adenauer. Asociația a fost concepută inițial ca un fel de organizație internațională care să reprezinte un mijloc de a se opune înaintării comunismului, fiind un fel de replică la Kominform-ul înființat de Stalin tot în 1947. În scurtă vreme însă organizația a ajuns la concluzia că cea mai eficientă soluție pentru a se opune blocului sovietic și pentru a apăra valorile creștine ale Europei occidentale în contextul războiului rece o constituie unitatea

---

³¹www.wikipedia.org.

³²*Ibidem*.

europene. NEI ajunge astfel una din principalele organizații care activează în direcția unificării Europei.

La rândul lor, în cadrul unei conferințe convocate la Londra de către Partidul Laburist al Regatului Unit, în 22-23 februarie 1947, partidele socialiste au format o organizație denumită "Mișcarea Socialistă pentru Statele Unite ale Europei" (Mouvement Socialiste pour les Etats-Unis d'Europe - MSEUE). Organizația avea sediul la Paris³³.

O primă încercare de coordonare a activităților tuturor acestor organizații, a avut loc la Paris, în 17 iulie 1947.³⁴ Ea a fost urmată de o a doua reuniune, la 10 noiembrie 1947, când a fost înființat un comitet de coordonare în care participau reprezentanți ai tuturor acestor organizații. Comitetul, intitulat "Comitetul internațional de coordonare a mișcărilor pentru unitatea europeană" ("Comité international de coordination des mouvements pour l'unité européenne") avea rolul de a organiza Congresul Europei, la care urmau să participe personalitățile care militau pentru ideea unei Europe unite.

La congres au participat aproximativ 800 de delegați din țările europene precum și observatori din Statele Unite ale Americii și Canada. Au participat reprezentanți ai Germaniei, care la acea dată se mai afla sub regimul de ocupație de către Forțele Aliate și politicienii anti-comuniști din țările Europei de Est de sub dominație sovietică: România, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria și Iugoslavia.³⁵

România a fost reprezentată de o delegație condusă de Grigore Gafencu din care mai făceau parte Nicolae Caranfil, Mihail Fărcășanu și Iancu Zissu.

Congresul a reunit cele mai reprezentative personalități europene ale vremii. Există puține reuniuni care să fi reușit să asigure o asemenea participare.

Deoarece mișcarea de uniune europeană nu era bine văzută de Uniunea Sovietică, au lipsit reprezentanți ai partidelor comuniste, cu excepția scriitorului Salvatore Quasimodo, membru al Partidului Comunist Italian. De asemenea, 40 de deputați laburiști din Regatul Unit au renunțat să mai participe, ca urmare a unei interdicții a conducerii partidului lor, Clement Attlee președintele partidului laburist fiind cu totul împotriva ideii unei Uniuni Europene.

Important pentru congres era atmosfera extraordinară în care s-a desfășurat congresul, convingerea tuturor participanților în necesitatea unei unități europene. Reamintindu-și de lucrările congresului, Henri Brugmans va sublinia:

---

³³*Ibidem.*

³⁴ Jean Carpentier, Francois Leburn, *op.cit.*, p.362.

³⁵ www.wikipedia.org.

"Elementul specific al acelei perioade l-a constituit atmosfera de bucurie, creatoare, aproape revoluționară a congresului... Nu s-a mai regăsit niciodată după aceea, spiritul de entuziasm și de dăruire care domina în mai 1948 ... Mișcarea europeană nu mai făcut niciodată, în perioadele următoare, dovada unei asemenea vigori, a unei asemenea dorințe de a reuși".

Lucrările congresului au avut loc în ședințe plenare, prezidate de Anthony Eden și Paul van Zeeland. În discuțiile din ședințele plenare ale congresului au ieșit în evidență două puncte de vedere diferite, fiecare dintre ele fiind susținut cu vehemență de participanții la discuții:

- Grupul unioniștilor, preconiza crearea unei Uniuni Europene, în cadrul căreia statele participante să-și păstreze integral suveranitatea, uniune ale cărei funcțiuni principale ar consta în cooperarea economică și întărirea capacității de apărare a țărilor occidentale în perioada "războiului rece" care începea să se definească.
- Grupul federaliștilor, dorea să înainteze mai rapid și cerea un transfer parțial al suveranității țărilor participante, prin formarea unei federații europene, pe principiul adoptat în Statele Unite ale Americii³⁶.

În general, reprezentanții Franței, Belgiei, Italiei și Țărilor de Jos, precum și majoritatea reprezentanților organizațiilor sindicale preferau teza federală. Reprezentanții Regatului Unit și cei ai țărilor scandinave erau favorabili unei apropieri care să fie dirijate de guverne și parlamentele țărilor participante.

Congresul Europei era prima reuniune importantă de după cel de al doilea război mondial la care participa și o delegație a Germaniei. Deși erau persoane care nu avuseseră prilejul să cunoască pe mulți dintre ceilalți participanți, delegații germani au căutat, prin contacte directe, să demonstreze că Germania se angajase pe un drum nou și că intenționa să-și aducă contribuția la realizarea unei Europe Unite.

În amintirile sale, Hendrik Brugmann menționează *"Exista o delegație germană importantă condusă de Dr. Adenauer. Membrii ei au participat cu discreție la dezbateri, dar însăși prezența delegației era simbolul unei noi ere."*³⁷

Cu toate că majoritatea delegațiilor a susținut punctul de vedere federalist, concluziile congresului au căutat să prezinte un compromis acceptabil ambelor părți. Compromisul era necesar deoarece pe de o parte delegația Regatului Unit se opunea ferm tezelor federaliste, iar

---

³⁶ *Ibidem.*

³⁷ Octavian Gruioniu, *Construcția Uniunii Europene de la origini până în prezent*, Pitești, Editura Tiparg, 2011, p.38.

pe de altă parte toți participanții erau de acord că niciun proiect de uniune europeană nu putea avea valoare practică fără o participare britanică. În plus, toți delegații erau conștienți că unificarea totală a Europei nu putea fi realizată decât în etape progresive. În cele din urmă partizanii unei "Europe Unite" au obținut satisfacție în definirea obiectivelor imediate, pe când punctul de vedere federalist era reflectat în special în obiectivele pe termen lung.

Pentru a-i satisface pe federaliști, congresul recomanda studierea, în etape mai îndepărtate, a unor măsuri suplimentare printre care definirea unei cetățenii europene unice, crearea unei forțe armate europene, alegerea unui parlament european cu competențe legislative și altele.

Cu toate acestea unii federaliști s-au plâns că unioniștii își impuseseră punctul de vedere. Astfel Denis de Rougemont declara mai târziu:

*"Stăpânii Congresului i-au retras poporului european dreptul la cuvânt, transferând acest drept miniștrilor diferitelor țări. S-a putut constata modul în care aceștia au făcut uz de dreptul care le-a fost acordat."*³⁸

Congresul a adoptat un "Mesaj către Europeni" care cuprindea recomandările. Mesajul redactat și citit de către Denis de Rougemont în ședința de încheiere a lucrărilor care declara:

*"Cu toții împreună vom putea edifica, mâine... cea mai mare formațiune politică și cel mai mare ansamblu economic al timpurilor noastre. Istoria omenirii nu a văzut niciodată o adunare mai puternică de oameni liberi. Niciodată războiul, teama și mizeria nu au fost ținute în frâu de un adversar mai formidabil".*³⁹

La scurt timp după aceasta, a fost creată Mișcarea Europeană (ME), care s-a constituit ca rețea de organizații din țările Europei înființate în perioada postbelică și ca un centru coordonator al acestei rețele.

Filosofia Mișcării Europene era să contribuie la înființarea unei Europe unite, federale, fondată pe respectul drepturilor fundamentale ale omului, pe principiile păcii, pe principiile democratice ale libertății, solidarității și participării cetățenilor.

Prima mare realizare a Mișcării Europene a fost înființarea Consiliului Europei în mai 1949⁴⁰.

Miscarea Europeană a reprezentat un suport al procesului de integrare europeană, din afara structurilor instituționale ale Comunităților Europene / Uniunii Europene.

---

³⁸ *Ibidem*, p.40.

³⁹ *Ibidem*, p.41.

⁴⁰ www.wikipedia.org.

1.3 Evoluția ideii de parlament\parlamentarism

Ideea întrunirii unei Adunări a cetățenilor pentru a discuta problemele importante ale unei comunități nu este recentă și nici nu a apărut spontan. Originea acestei practici trebuie căutată în Antichitate la greci și mai ales la romani. Astfel, în Sparta funcționa Senatul sau Sfatul bătrânilor, iar în Atena democratică, Ecclesia (Adunarea Poporului) și Bule (Consiliul celor 500). În timpul republicii romane, Senatul reprezenta cel mai înalt organ consultativ. Se pare că acesta a fost înființat de Romulus, iar numărul senatorilor este discutabil (100 de membri conform tradiției sau 300 de membri în raport cu cele trei triburi și 30 de curii).

Deci, treptat devine imposibil procesul de întrunire a tuturor membrilor unei comunități și se recurge la instituția Parlamentului (Adunare) care reunește un număr limitat de persoane alese de comunitate.

Termenul de „Parlament” apare la începutul Evului Mediu⁴¹ și definește o adunare de persoane care avea ca obiect de lucru treburile publice. Încă din secolele al VIII-lea și al IX-lea au loc adunări ale oamenilor liberi din orașe pentru a discuta despre problemele politice și administrative. Parlamentele generale își au originea în adunările oamenilor purtători de arme din tradiția germanică, din care au derivat adunările nobiliare.

Cel mai vechi Parlament este considerat Althing-ul din Islanda datând din secolul X.⁴²

APARIȚIA PARLAMENTELOR MEDIEVALE ȘI MODERNE			
DATA	LOC	DENUMIRE	FUNCȚII ȘI CARACTERISTICI DISTINCTIVE
Sec. IX-XI	Italia (primele forme Verona, Milano)	Parlamentul Parlascium	Adunarea cetățenilor pentru a decide în probleme politico-administrative
Sec. XI	Spania	Cortes	Adunare pe „stări”, interlocutoarea politică a suveranului
1240	Anglia	Parlament	Primește denumirea de parlament, „marele consiliu al baronilor” (care în 1215 au

⁴¹Enciclopedia de istorie universală, București, Editura All Educational, București, 2003, p. 1145.

⁴² Ibidem.

			obținut Magna Charta)
1246	Franța	Curie în Parlament	Capătă autonomie instituțională sesiunea pur judiciară din Curia Regis
1302	Franța (Filip cel Frumos)	State Generale	Adunare pe „stări”, neperiodică și convocată prin voința suveranului
1787	SUA	Congres	Conform Constituției din 1787, putere legislativă
1789	Franța	Adunare Națională	Deputații din Statele Generale se autodeclară reprezentanți ai întregii națiuni și adoptă Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului
1795	Franța	Consiliul celor Cinci Sute și Consiliul Bătrânilor	Primul parlament bicameral instituit pe continent
1848	Regatul Sardiniei	Parlamentul Subalpin	Structură bicamerală cu legitimitate prin alegeri și numire de către suveran

Este binecunoscut rolul progresist al parlamentului în perioada premergătoare revoluțiilor burgheze clasice în limitarea absolutismului. În Anglia, forțele parlamentare conduse de Cromwell vor înlătura dinastia de Stuart, iar într-un final, coroana Angliei va fi oferită lui Wilhelm III de Orania.

În Franța, prin convocarea în 1789 a Stărilor Generale (care nu mai fusese convocată din 1614) a început activitatea parlamentară care s-a desfășurat în secolul al XIX-lea . Adunarea Stării a treia s-a autoproclamat ca Adunare Națională⁴³ cu atribuții legislative. Adunarea Națională se dizolvă la 30 aprilie 1791 după proclamarea noii Constituții. De atunci termenul desemnează camera inferioară a parlamentului francez.

---

⁴³Apud *Ibidem*, p. 992

Adunările parlamentare în sensul pe care-l exprimă astăzi, expresie a egalității între cetățeni și a voinței naționale au apărut, deci, la sfârșitul secolului al XVIII-lea prin revoluția americană și prin cea franceză. În lupta contra monarhiei absolute, Parlamentul devine reprezentantul poporului.

În Italia, parlamentul național a moștenit structurile parlamentului piemontez, confirmat prin Statutul lui Carlo Alberto al Sardiniei (1848)⁴⁴. Parlamentul era format din Senat, cu numire de către rege și Camera Deputaților, electivă. În 1939 Parlamentul este înlocuit cu o Cameră a fasciilor și Corporațiilor neelectivă, reprezentând interesele organizate.

În epoca contemporană, rațiunea practică a existenței parlamentului rezidă în alegerea unor persoane demne de încredere și competente care să ia decizii în locul poporului și în numele său. Instituția Parlamentului poartă diferite denumiri: Congres (SUA, Filipine și în majoritatea țărilor din America Latină), Althing (Islanda), Dieta (Japonia), Riksdag (Suedia), Seim (Polonia), Medjlis (Turcia și Iran), Starthing (Norvegia).

În statele federale, camera care reunește reprezentanții unităților teritoriale ce le compun (cantoane, landere, state, republici) poartă și ea diverse denumiri: Adunarea statelor (India), Bunderstat (RFG), Consiliul statelor (Elveția), Senat (Australia, Africa de Sud, Brazilia, Canada, SUA).⁴⁵ Camera este compusă dintr-un număr egal de reprezentanți din fiecare teritoriu.

În Marea Britanie, Parlamentul este format din Camera Comunelor și Camera Lorzilor, iar Congresul SUA este alcătuit din Camera Reprezentanților și Senat.

Majoritatea Adunărilor legislative sunt bicamerale, unele sunt însă monocamerale (Danemarca, Grecia, Portugalia).⁴⁶ La baza activității Parlamentului stă principiul separării puterilor în stat, echilibrul și controlul reciproc al puterilor. Însă, Parlamentul nu este o instituție perfectă, prezintă propriile-i defecte : metode de obstrucție a activității legislative, crize guvernamentale, folosirea abuzivă a imunității, „amatorismul” unor parlamentari în guvernarea societății.⁴⁷

Totuși, în ciuda numeroaselor deficiențe, instituția Parlamentului impune respect și încredere, asigurând domnia dreptului și ridicând obstacole în calea instaurării totalitarismului.

Organ reprezentativ, suprem al poporului român și unică autoritate legiuitoare a țării, Parlamentul României este alcătuit din Camera Deputaților și Senat alese prin vot universal,

---

⁴⁴ *Ibidem*, p. 992

⁴⁵ Sergiu Tamaș, *Dicționar politic*, București, Editura Academiei Române, 1993, p. 200.

⁴⁶ Cristian Preda, *Mic dicționar de gândire politică liberală*, București, Editura Humanitas, 2004, p. 80.

⁴⁷ Sergiu Tamaș, *op. cit.*, p. 200.

egal, direct, secret și liber exprimat. Organizarea și funcționarea fiecărei camere se stabilește prin regulament propriu. Parlamentul României adoptă legi constituționale, organice și ordinare.

CAPITOLUL 2

CREAREA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

2.1 Consiliul Europei

Procesul de constituire a Consiliului Europei a parcurs mai multe etape:

La 25 octombrie 1948 „Comitetul internațional de coordonare a mișcărilor pentru unitatea europeană”, care organizase Congresul de la Haga, devine Comitetul de legătură pentru organizarea Mișcării Europene⁴⁸.

La 25-28 februarie 1949 are loc organizarea, la Bruxelles, a congresului fondator al Mișcării Europene, federație a diferitor asociații neguvernamentale care aveau ca obiectiv construcția unei Europe unite. Această organizație își propunea să studieze problemele politice, economice, tehnice și culturale pe care le puneau unirea Europei. De asemenea, organizația intenționa să informeze și să mobilizeze opinia publică în favoarea construcției europene. De asemenea, s-au constituit șase asociații fondatoare:

- Liga Europeană pentru Cooperare Economică (Ligue européenne de coopération économique - LECE),
- Mișcarea Liberală pentru o Europă Unită (Mouvement libéral pour l'Europe unie - MLEU),
- Mișcarea Socialistă pentru Statele Unite ale Europei (Mouvement Socialiste pour les États-Unis d'Europe - MSEUE),
- Noile Echipe Internaționale (Nouvelles équipes internationales - NEI),
- Uniunea Europeană a Federaliștilor (Union of European Federalists - UEF)
- Centrul de Acțiune Federalistă (Centre d'action fédéraliste - CAF).⁴⁹

---

⁴⁸ Octavian Gruioniu, *op.cit.*, p.40.

⁴⁹ www.wikipedia.org.

În mai 1949 are loc semnarea Tratatului de la Londra de către Belgia, Danemarca, Franța, Irlanda, Italia, Luxemburg, Norvegia, Regatul Unit, Suedia și Țările de Jos pentru înființarea Consiliului Europei⁵⁰.

În anii următori au mai fost înființate și alte organisme recomandate de Congresul Europei:

- 10 august 1949: Are loc prima reuniune a Adunarea Consultativă a Consiliului Europei, înființată și ea prin Tratatul de la Londra care prevedea că Adunarea era organul deliberativ al Consiliului Europei.

Consiliul Europei (CE) a fost înființat în 1949 și are centrul la Strasbourg. Obiectivul său este realizarea unei unități mai strânse între statele europene pentru protejarea libertății individuale, drepturilor cetățenilor, statului de drept.

CE are actualmente 47 de țări membre. Un număr important de țări au devenit membre CE după căderea Zidului Berlinului (1989). România este membră CE din 1993, iar Republica Moldova din 1995.

CE este organizația europeană care reprezintă ceea ce se numește *Greater Europe* (Marea Europă, care include și Rusia și Turcia). Putem remarca faptul că toate țările UE au fost întâi membre CE și abia apoi membre ale UE. Desigur că unii eurosceptici ar adauga că faptul de a fi membru CE nu duce inevitabil la statutul de membru UE (și aici sunt vizate exact cazurile Turciei și Rusiei).

Scopurile CE sunt următoarele:⁵¹

- apărarea drepturilor omului, a democrației parlamentare și a guvernării legii (statului de drept),
- dezvoltarea unor convenții continentale care să standardizeze practicile sociale și legale ale țărilor membre,
- promovarea conștientizării identității europene bazată pe valori împărtășite.

Consiliul Europei și-a propus aceste scopuri ca o reflectare a dezideratelor statelor de după cel de-al Doilea Război Mondial, când cetățenii și liderii europeni erau terifiați de fascism și nazism, de posibilitatea ca drepturile omului să fie încălcate.

CE și-a asumat un nou mandat după 1989, ținând cont de experiența specifică a țărilor care trăiseră experiența dominației sovietice. Promovarea valorilor democratice în țările Central-Est-Europene a intrat în prim planul acțiunii CE. CE și-a asumat rolul *democracy*

---

⁵⁰ *Ibidem.*

⁵¹ Octavian Gruioniu, *op.cit.*, p.47.

watchdog,⁵² de gardian al democrației în țările CEE. La Summitul de la Viena, din octombrie 1993, au fost agreate noi scopuri politice: CE își asumă rolul de apărător și promotor al securității democratice.

Consiliul Europei reprezintă o structură instituțională complexă, articulată în vederea îndeplinirii scopurilor pe care și le-a propus CE⁵³.

Structura instituțională a CE este următoarea⁵⁴:

- Comitet al Miniștrilor - alcătuit din 47 miniștri de externe sau reprezentanți (ambasadori / reprezentanți permanenți); acest Comitet al Miniștrilor este organul care ia decizii.
- Adunarea Parlamentară – este alcătuită din membrii celor 47 de parlamente naționale. Presedintele curent este Lluís Maria de Puig (Spania, Socialist).
- Congresul Autorităților Locale și Regionale - este alcătuit dintr-o Cameră a Autorităților Locale și o Cameră a Regiunilor. Presedintele curent al Congresului este Halvdan Skard (Norvegia, Social-Democrat)
- Secretariatul - este alcătuit dintr-un personal de aproximativ 1800 persoane.

România a devenit membră a Consiliului Europei la data de 7 octombrie 1993, odată cu depunerea instrumentului de aderare la Statutul organizației. În prezent, România este reprezentată în toate structurile organizatorice ale Consiliului Europei și a dovedit că este un factor important în demersurile Consiliului de a instaura stabilitatea, democrația și securitatea în Sud-Estul Europei și în întreaga zonă balcanică⁵⁵.

Un stat poate să devină membru al Consiliului Europei cu condiția acceptării principiului supremației legii. Obiectivele Consiliului Europei sunt⁵⁶:

- Apărarea drepturilor omului și principiilor democratice;
- găsirea de soluții pentru problemele majore cu care este confruntată societatea europeană (discriminarea față de minorități, abuzul de droguri, corupția, protecția mediului etc.);
- Promovarea conștientizării identității europene și dezvoltarea înțelegerii reciproce între popoare și culturi diferite;

---

⁵² *Ibidem*, p.48.

⁵³ www.wikipedia.org.

⁵⁴ *Ibidem*.

⁵⁵ Octavian Gruioniu, *op.cit*, p.49.

⁵⁶ Augustin Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ediția a III-a, București, Editura Universul Juridic, 2006, p.13.

- Sprijinirea statelor din Estul și Centrul Europei în procesul materialității și consolidării reformelor politice, legislative și constituționale, cu ajutorul unor importante programe de cooperare.⁵⁷

Programele Consiliului Europei în sfera Educației și culturii sunt coordonate de Consiliul de Cooperare Culturală și vizează problemele educației, învățământului, culturii și patrimoniului cultural. Ele urmăresc transmiterea către tineri a valorilor democratice și pregătirea lor a trăi într-o Europă pluriculturală, promovarea unei identități culturale europene și protecția patrimoniului.⁵⁸ Consiliul acordă o deosebită importanță problemei educației considerată o investiție de viitor a Europei.

Consiliul Europei se definește ca un deschizător și inspirator al justiției europene a secolului XXI. În anul 1972 adoptă imnul european, însă fiecare țară își păstrează imnul național. Comitetul Miniștrilor din Consiliul Europei a hotărât ca data de 5 mai să devină ziua Europei. Scopul acestei zile este de a implica cetățenii mai puternic în unificarea europeană. Uniunea Europeană de azi este efortul de cooperare în încercarea de a reconstrui un continent distrus de război și de a pune bazele unei societăți sigure și prospere.

La 9 mai 1950 ministrul de externe al Franței, Robert Schuman, marca un moment istoric, prezentând ideea unei comunități de interese pașnice. Actul de naștere al primei comunități europene a fost semnat în aprilie 1951 de către statele fondatoare: Franța, Italia, Germania, Olanda, Belgia, Luxemburg. Numărul țărilor membre a crescut în mai multe etape. În 1973, celor șase membrii fondatori li s-au alăturat Marea Britanie, Irlanda, Danemarca. În 1981 Grecia, în 1986 Spania și Portugalia. În 1992, Tratatul de la Maastricht va contura pe deplin noua entitate de tip comunitar, iar în 1995 Uniunea Europeană cuprinde 15 membri, prin includerea Austriei, Finlandei și Suediei.⁵⁹

În istoria construcției europene s-a remarcat Consiliul European de la Helsinki din decembrie 1999, prin care șefii de stat și de guverne au decis începerea negocierilor de aderare cu toate cele 12 state candidate⁶⁰.

Uniunea Europeană vizează trei sfere majore de activitate:

- cooperarea economică;
- cooperare în domeniul politicii externe și de securitate;
- cooperarea instituțiilor naționale în domeniul justiției și al afacerilor interne.

---

⁵⁷ *Ibidem*, p.14.

⁵⁸ *Ibidem*

⁵⁹ Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.15.

⁶⁰ *Ibidem*, p.16.

Activitatea de liberă circulație a persoanelor în zona UE are la bază "Acordul Schengen", în baza căruia s-a convenit crearea unui spațiu în cadrul căruia persoanele se pot deplasa liber în acest teritoriu.

Uniunea economică și monetară prevede constituirea unui sistem european de bănci centrale și a Băncii Centrale Europene, cu rolul de a emite și administra euro, moneda unică. Noua monedă euro a fost introdusă de la 1 ianuarie 1999, ca monedă de cont și din 2002 bancnotele naționale ale diferitelor state membre vor fi înlocuite cu euro.⁶¹

Europa are drapelul său adoptat în 1995 de Consiliul Europei. El cuprinde 12 stele auri pe fond albastru, cele 12 stele reprezintă popoarele Europei și simbolizează perfecțiunea și împlinirea aspirațiilor umanității.

Statul care dorește aderarea la UE trebuie să depună la Președinția Consiliului Uniunii Europene o cerere de aderare.

România a depus cererea de aderare la UE în iunie 1995. Consiliul Uniunii decide dacă acordă sau nu statutul de candidat statului respectiv. România a fost acceptată ca stat candidat la Consiliul European de la Luxemburg în decembrie 1999. România a devenit membră a Uniunii Europene în anul 2007, alături de Bulgaria.

2.2 Planul SCHUMAN – C.E.C.O.

Organizațiilor de cooperare instituite în Vest vor veni să se adauge, la începutul anilor '50, organizații restrânse, de tip nou de integrare, *Comunități europene*, care duc la o nouă viziune federală.

Comunitățile europene au avut drept scop stabilirea între membrii lor a unei aprobări mai puternice decât cea care rezultă din organizațiile de cooperare.⁶² Având acest scop, s-au plasat într-o perspectivă mai apropiată aspirațiilor federale.

Prima dintre Comunități, Comunitatea Economică a Cărbunelui și Oțelului, a avut la bază popunerile oamenilor politici francezi.

Un rol important îi este atribuit lui Jean Monnet, datorită căruia s-au făcut demersuri în scopul realizării unei noi unități europene. Acesta, îndeplinind funcția de șef al Organizației naționale a planificării din Franța, a propus ca producția de cărbune și de oțel din Franța și Germania să fie administrată de către un organism supranațional.⁶³

---

⁶¹ www.wikipedia.org.

⁶² Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.22.

⁶³ Octavian Gruioniu, *op.cit.*, p.52.

Franța a înțeles necesitatea stabilirii unui echilibru economic de tip nou în raporturile cu Germania și depășirea pentru totdeauna a rivalitatilor. Secretarul de stat american, Dean Acheson, recunoștea în 1948 că numai Franța putea reconcilia Germania cu restul statelor occidentale, Anglia nefiind pregătită să facă acest lucru și, de aceea i-a propus lui Robert Schuman să ia inițiativa lansării procesului de integrare europeană.⁶⁴

Germania beneficia, în bazinul Ruhr, de cele mai importante resurse de cărbune din Europa Occidentală, dar și de o seamă de combinate de prelucrarea oțelului. Numai crearea unei organizații de state occidentale ar fi permis scoaterea din izolare a industriei grele germane, iar eliminarea barierelor vamale la vânzarea cărbunelui și oțelului ar fi permis Franței și celorlalte țări membre să aibă acces liber și în mod transparent, la aceste resurse.⁶⁵

De asemenea Germania era interesată de revenirea regiunii Saar la țara mamă. Saar-ul fusese plasat încă de la sfârșitul Primului Război Mondial sub control internațional, dar din punct de vedere economic era controlat de Franța. Astfel, că Germania dorea să participe, în condiții de egalitate la un parteneriat economic bazat pe cooperare. În 1957, în urma unui plebiscit regiunea Saar a revenit la Germania.

Planul gândit de Robert Schuman, ministrul de externe al Franței, lansat la 9 mai 1950 viza obiective ambițioase precum: *să dezvolte, modernizeze și raționalizeze producția, să amelioreze calitatea acesteia și să favorizeze schimbările de oțel și cărbune în interiorul unei piețe comune, să crească exportul dintre țările terțe, ceea ce va permite egalizarea în progres a condițiilor de viață ale forței de muncă din acele industrii.*⁶⁶

Robert Schuman lansa declarația, inspirată de Jean Monnet, prin care propunea înființarea unei piețe a cărbunelui și oțelului, care să fie condusă potrivit metodelor supranaționale, metode care implică o ruptură de schemele internaționale ale relațiilor între state. Instaurarea acestei piețe nu a fost considerată un punct final, ci, dimpotrivă, un prim pas spre dezvoltările ulterioare. Este vorba, potrivit acestei concepții, de a da naștere solidarităților sectoriale, în special în domeniul economic, înainte de a conduce la o unificare politică.⁶⁷

Această organizație fără precedent a pregătit terenul pentru Comunitatea Economică Europeană și ulterior pentru Uniunea Europeană, care este condusă și în prezent de tipul de instituții europene inovatoare concepute în 1950.

---

⁶⁴ Martin J. Dedman, *The Origins and Development of the European Union 1945-2008. A history of European integration*, Routledge, 2nd edition, New York, 2010, p.60.

⁶⁵ Octavian Gruioniu, *op.cit.*, p.47.

⁶⁶ *Ibidem*, p.48

⁶⁷ Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.24.

Cu toate acestea, eforturile sale nu s-au oprit aici. A devenit un mare promotor al continuării integrării printr-o Comunitate Europeană de Apărare.

Datorită importanței „Declarației Schuman”, pe care a prezentat-o la data de 9 mai 1950, această zi a fost desemnată „Ziua Europei”.⁶⁸ Mai mult decât atât, în onoarea muncii sale de pionierat pentru o Europă unită, zona din Bruxelles unde își au sediul mai multe instituții ale Uniunii Europene care îi poartă numele.

„Planul Schuman”, menit să evite o nouă conflagrație mondială, prin punerea ramurilor de bază ale industriei de armament sub control internațional, prin intermediul unui tratat inviolabil, a fost acceptat de Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg.

Pentru ca inițiativa franceză, devenită între timp o inițiativă franco-germană, să-și păstreze toate șansele să se transforme în realitate, trebuia să acționeze repede. Franța va convoca, la 20 iunie 1950, la Paris, o conferință interguvernamentală a cărei președinție era asigurată de Jean Monnet. Țările Benelux și Italia au răspuns apelului și s-au întrunit la masa negocierilor.⁶⁹

Cu această ocazie, Jean Monnet preciza spiritul care trebuia să însoțească discuțiile: *„Noi suntem aici pentru a realiza o operă comună, nu pentru a negocia avantaje, ci pentru a căuta avantajele noastre în avantajul comun.”*⁷⁰.

Crearea C.E.C.O. a marcat începutul realizării unei Europe Unite. De asemenea, C.E.C.O. a reprezentat reconcilierea franco-germană, instaurarea păcii și încrederii reciproce, crearea unei piețe unice și dezvoltarea unitară a economiei regionale. Totodată, pentru prima dată în istorie se accepta crearea unei instituții cu caracter federal supranațional, numită Înalta Autoritate, cu rolul de a coordona toate aspectele tehnice ale procesului de integrare europeană.

Statele fondatoare ale C.E.C.O. erau: Franța, Republica Federală Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg. Anglia a refuzat să participe la construcția acestei organizații occidentale, care ar impune statelor membre să accepte o autoritate supranațională.

Textul tratatului a fost dezbătut în cadrul Conferinței de la Paris, care a debutat la data de 20 iunie 1950. Înțelegerea politică la care au ajuns cele șase state membre s-a semnat la Paris, la 18 aprilie 1951 și a intrat în vigoare un an mai târziu. Se crea astfel Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului-CECO.

---

⁶⁸ www.europa.eu

⁶⁹ *Ibidem.*

⁷⁰ Jean Monnet, *Mémoires*, Paris, Editura Fayard, 1976, p. 378.

Înalta Autoritate , sediul organismului cu funcție supranațională , a fost stabilit la Luxemburg. Primul președinte al acesteia a fost Jean Monnet. Începând cu anul 1954, Anglia a devenit membră C.E.C.O.

Acest organism de conducere al C.E.C.O. era compus din 9 membri, pentru o perioadă de șase ani. Procedura de numire era următoarea: fiecare stat membru desemna câte un reprezentant, apoi câte un reprezentant, apoi încă unul în plus din partea Franței , respectiv Germaniei și al nouălea era desemnat de ceilalți opt.⁷¹ Acești membri trebuiau să își desfășoare activitatea în interesul Comunității și în mod independent față de statele care i-au desemnat.

Înalta Autoritate putea adopta decizii și recomandări motivate și dispunea de un buget propriu alimentat din împrumuturi sau mai ales din resurse proprii (din impozitul de 1% aplicat pe cifra de afaceri a întreprinderilor din domeniul oțelului și cărbunelui).⁷²

Această componentă a C.E.C.O., avea drept de decizie cu privire la prețurile și nivelurile de producție din aceste domenii, oferind condiții favorabile dezvoltării statelor membre. Totodată, Înalta Autoritate avea rolul de a depista și elimina eventualele trusturi, carteluri sau alte înțelegeri care puteau să afecteze libera concurență din interiorul comunității.

Un alt organism al CECO era Adunarea Comună care se reunea la Srasbourg. Aceasta era formată din 78 de membri aleși prin vot de parlamentele naționale: câte 18 din Franța, Germania și Italia, câte 10 din Belgia și Olanda și 4 din partea Luxemburgului.

Adunarea Comună se întrunea o dată pe an și avea putere de control asupra Înaltei Autorități, prin faptul că dezbătea raportul general anual și avea dreptul să voteze o moțiune de cenzură asupra acestui raport. În acest caz, dacă moțiunea era votată de două treimi din numărul membrilor adunării, membrii Înaltei Autorități trebuiau să părăsească funcțiile în mod colectiv⁷³.

Consiliul Special de Miniștri reprezenta guvernele naționale ale statelor membre. Avea în componența sa câte un ministru delegat al unei țări. Consiliul Special de Miniștri avea rolul de a armoniza acțiunile Înaltei Autorități cu cele ale celor 6 guverne responsabile de politica economică a țărilor lor.

De asemenea, Consiliul se întrunea la cererea Înaltei Autorități și avea sarcina de a da „avizul conform” pe anumite hotărâri adoptate de organismul principal de coordonare a organizației europene.

---

⁷¹ www.europa.eu.

⁷² Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.50.

⁷³ *Ibidem*, p.51.

C.E.C.O. dispunea și de o Curte de Justiție constituită din 7 judecători și doi avocați generali. Sarcina acestora era de a asigura controlul judiciar în interpretarea și aplicare prevederilor tratatului.

Tratatul de Fuziune a instituțiilor C.E.C.O. cu cele ale Pieței Comune a fost semnat la 8 aprilie 1965. S-a format astfel un Consiliu Unic și o Comisie Unică pentru toate cele trei comunități europene.

Fiind încheiat pentru o perioadă de 50 de ani, acest tratat a încetat să mai producă efecte la data e 23.07.2002. Potrivit Deciziei ⁷⁴ Reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, la 27 februarie 2002, „toate elementele patrimoniului activ și pasiv al CECA, așa cum există la 23 iulie 2003, sunt administrate de Comisia europeană în numele statelor membre, începând cu 24 iulie 2002. Sub rezerva oricărei creșteri sau diminuări care poate să intervină ca urmare a operațiunilor de lichidare, valoarea netă a acestor elemente, așa cum apare în bilanțul CECA la 23 iulie 2002, este considerată ca patrimoniu destinat cercetării în sectoarele legale de industria cărbunelui și oțelului și denumit <<CECA în lichidare>>. După încheierea lichidării, patrimoniul ese denumit <<Bunuri ale Fondului de cercetare a cărbunelui și oțelului>>” ⁷⁵.

2.3 Comunitatea Economică Europeană și Piața Comună

La scurt timp după crearea CECO, în 1952 s-a încercat și constituirea unei forțe europene comune de apărare: Comunitatea Europeană pentru Apărare ⁷⁶ (CEA).

Tratatul privind instituirea CEA nu a fost ratificat de Franța, proiectul fiind abandonat în 1954, când drept consecință Germania vestică s-a reînarmat prin propriile forțe, aderând în 1954 la NATO.

Jean Monnet a costat că sectorul economic reprezintă domeniul prioritar în vederea realizării unei uniuni mai strânse între statele europene.

În 1957, Franța, Germania, Italia, Belgia, Olanda și Luxembourg semnează la Roma două tratate: „Tratatul de Instituire a Comunității Economice Europene” (CEE) și respectiv „Tratatul de instituirea a Comunității Europene a Energiei Atomice” (CEEA/EURATOM).

---

⁷⁴ Decizia nr. 234/2002/CECA, a Reprezentanților guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului, din 27 februarie 2002 cu privire la consecințele financiare ale ieșirii din vigoare a Tratatului instituind CECA și la Fondul de cercetare a cărbunelui și oțelului în Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.19.

⁷⁵ Articolul 1 din nr. Decizia 234/2002/CECA. în *Ibidem*, p.20.

⁷⁶ Weidenfeld W., Wessels W., *L'Europe de A à Z – guide de l'integration europeenne*, Luxembourg , Editura Office de publications officiells des Communautes europeennes, 1997, p.8.

După ratificarea tratatelor de către parlamentele statelor semnatare, acestea au intrat în vigoare în 1958.

Tratatul de la Roma constituind CEE (TCEE) înființa Piața Comună și stabilea ca obiectiv pentru Comunitate, în art. 2, următoarele:

- Instituirea unei piețe comune și apropierea progresivă a politicilor economice ale statelor membre;
- Promovarea unei dezvoltări armonioase a activităților economice în ansamblul Comunității;
- O extindere continuă și echilibrată;
- O stabilitate mărită;
- O creștere accelerată a nivelului de trai;
- Relații mai strânse între statele membre.

În perspectiva creării fundamentelor „unei Uniuni din ce în ce mai strânse între popoarele europene”, tratatul prevedea libera circulație a marfurilor și protecția față de „exteriorul” Comunității prin tarife vamale comune, libera circulație a persoanelor și capitalurilor.⁷⁷

De asemenea, Tratatul privind constituirea CEE prevedea:

- Armonizarea politicilor economice ale statelor membre;
- Stabilirea unor politici sectoriale comune în domeniul agriculturii, transporturilor, relațiilor comerciale externe.

Piața Comună presupunea înfăptuirea uniunii vamale, instituirea unui tarif vamal comun, realizarea unei uniuni vamale. Suprimarea restricțiilor cantitative, stabilirea unui tarif exterior comun se opera progresiv, de-a lungul unei perioade de tranziție de 12 ani. Piața Comună însemna desființarea barierelor vamale,

Spre deosebire de Tratatul care a înființat CECO/CECA, care are natura juridică a unui tratat-lege, Tratatul instituind CEE stabilește numai cadrul în care instituțiile comunitare au ca misiune promovarea dezvoltării armonioase a activităților economice în ansamblul Comunității, o extindere continuă și echilibrată, o stabilitate mărită, o creștere accentuată a nivelului de viață și relații mai strânse între statele membre.⁷⁸

Deoarece aceste prevederi au caracter general, ele nu pot crea obligații juridice în mod direct; importanța lor rezidă în aceea că orientează interpretarea dreptului comunitar în

---

⁷⁷ Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.29

⁷⁸ Ovidiu Tinca, *Drept comunitar general*, București, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1999, pag. 8.

direcția atingerii obiectivelor CEE. Acest aspect este dat de Curtea de justiție, care a concluzionat⁷⁹: „Articolul 2 al Tratatului descrie misiunea CEE. Obiectivele enunțate de această dispoziție sunt legate de existența și funcționarea Comunității, iar realizarea lor trebuie să fie rezultatul stabilirii pieței comune și a acoperirii progresive a politicilor economice a statelor membre, care sunt, de asemenea, scopuri a căror realizare constituie obiect esențial al Tratatului.”

Potrivit Tratatului, CEE se sprijină, pe de o parte, pe o piață comună și, pe de altă parte, pe apropierea progresivă a politicilor economice. Tratatul nu conține o definiție pentru piața comună; precizarea este, însă, făcută de Curtea de justiție, care o definește ca fiind un spațiu economic unificat, lipsit de obstacole interne, în cadrul cărei vor fi realizate uniunea vamală și uniunea economică.⁸⁰

Potrivit unei decizii a Curții de justiție, din anul 1964, Tratatul CEE, spre deosebire de tratatele internaționale obișnuite, „a instituit o ordine juridică proprie, integrată sistemului juridic al statelor membre de la intrarea în vigoare a Tratatului și care se impune jurisdicțiilor acestora; instituind o Comunitate pe durată nelimitată, dotată cu atribuții proprii, cu personalitate juridică, cu o capacitate de reprezentare pe plan internațional...”⁸¹.

„Obiectul Tratatului CEE a instituit o piață comună a cărei funcționare interesează, în mod direct, justițiabilii Comunității implică faptul că Tratatul rezintă mai mult decât un acord care creează obligații între statele contractante”⁸².

Marea Britanie a refuzat din nou semnarea tratatelor, reprezentantul acesteia la Conferința Interguvernamentală deschisă în 1955 afirma: „tratatul cu elaborarea căruia sunteți însărcinați nu are nici o șansă să fie încheiat, să fie ratificat, să fie aplicat; și chiar dacă va fi aplicat, el este total inacceptabil pentru Marea Britanie: în el vorbiți de agricultură, ceea ce nouă nu ne place, de drepturi vamale, ceea noi respingem, de instituții, ceea ce ne provoacă oroare”⁸³.

Tratatul CEE consacră o serie de instituții precum: Comisia, Consiliul de Miniștri, Parlamentul, Curtea de Justiție.

Tratatele de la Roma își stabilesc ca obiective politice „salvgardarea păcii și libertății”, precum și punerea „bazelor unei uniuni fără sfârșit, mai strânse, între popoarele europene”⁸⁴.

---

⁷⁹ CJCE, hotărârea din 24 ianuarie 1991, Alsthom/Sulzer, C-339/89.

⁸⁰ CJCE, hotărârea din 24 octombrie 1973.

⁸¹ Augustin Fuerea, *op.cit.*, p.30.

⁸² CJCE, hotărârea din 15 februarie 1965.

⁸³ Octav Bibere, *Uniunea Europeană între virtual și real*, București, Editura All, 1999. p. 40.

⁸⁴ www.ier.ro/Tratate/11957E_ROMA.pdf.

Consiliul cuprinde reprezentanții statelor, în general miniștri specializați sau secretari de stat aferenți diferitelor domenii prevăzute: economie, finanțe, afaceri externe, etc. Președinția Consiliului revine prin rotație fiecărui stat membru pentru șase luni. Organismele asociate Consiliului sunt: Comitetul Reprezentanților Permanenți ai guvernelor statelor membre și Secretariatul General.

Comisia, spre deosebire de Înalta Autoritate, poate lua decizii în doar câteva domenii cu majoritate simplă. Reprezintă inițiativa acțiunii comunitare, având drept de inițiativă la momentul pe care îl consideră potrivit. Poate modifica ceea ce Consiliul nu a hotărât încă. Totodată, îi revine sarcina de a supraveghea aplicarea dispozițiilor tratatului sau a deciziilor Consiliului. Are un rol important în medierea procesului comunitar prin urmărirea și mijlocirea nepărtinitoare în negocierile interguvernamentale.

Combină între rolul majoritar al Consiliului și puterea de inițiativă a Comisiei, organul comunitar prin excelență, face posibil începutul perioadei tranzitorii și evoluția pe mai multă supranaționalitate. Deși nu este un adevărat executiv, Comisia reprezintă Comunitatea în exterior și răspunde în fața Adunării Parlamentare⁸⁵.

Conform tratatelor de la Roma, la 19 martie se formează o Adunare parlamentară europeană comună celor trei comunități, după dizolvarea adunării CECO. În 1962 preia numele de Parlament European. Această Adunare parlamentară europeană era formată în 1958 din 142 de delegați ai parlamentelor naționale. De asemenea, cuprindea grupări politice europene, transnaționale, rolul său principal fiind de a asigura controlul democratic al Comisiei. Avea rol consultativ, nefiind un organ decizional. Însă participa la aprobarea bugetului, funcție care va fi esențială pentru creșterea rolului său în procesul decizional. Succesul Comunității Economice Europene aduce baza economică, care face din Europa o mare putere comercială și determină afirmarea comunităților europene⁸⁶.

Prima extindere (1973) deplasează centrul de greutate al Europei celor șase spre nordul continentului: Marea Britanie, Danemarca și Irlanda au aderat la CEE. O nouă rundă de extinderi a avut loc în anii '80, lărgind granițele CEE spre sud și vest. Greciei i s-a acordat statutul de membru asociat încă din 1961 și a aderat în mod oficial la CEE în 1981. Spania și Portugalia solicitaseră negocieri pentru statutul de membri asociați în 1962, însă ambele erau state autoritare. Atât Spania cât și Portugalia au aderat la CEE în 1986. Au fost trimise cereri

---

⁸⁵ Adrian Ivan (coord.), *Ghidul Parlamentului European*, Cluj-Napoca, Editura C.A.Publishing, 2009, p.22.

⁸⁶ Marie-Therese Bitsch, *Histoire de la construction europeenne de 1945 a nos jours*, Editura Complexe, 1996, p.121.

din partea Turciei (1987), Austriei (1989), Ciprului și Maltei (1990), dar și Germania de Est a aderat prin reunificarea Germaniei din 1990.

După prima extindere, Consiliul de Miniștri crește de la șase la nouă membri, iar ponderea sa este remaniată. Fiecare din cei patru „mari” primește câte zece voturi, Belgia și Olanda câte cinci, Danemarca și Irlanda trei, iar Luxembourgul două voturi. Majoritatea calificată ajunge astfel la 41 de voturi din 58. Numărul membrilor Comisiei crește cu cei doi comisari britanici, alături de comisarul danez și cel irlandez, ajungând la 13. Parlamentul ajunge la 158 de membri⁸⁷.

Prin Conferința de la Paris din decembrie 1974 ia naștere Consiliul European, un nou organ ce instituționalizează practica reuniunilor de stat și de guvern. Acesta are rolul de a fixa liniile generale ale cooperării politice și activității comunitare.

Totodată, în cadrul conferinței de la Paris, este adoptat principiul alegerii Parlamentului European prin sufragiu universal direct. În ianuarie 1975, Parlamentul a avizat un proiect care a fixat numărul eurodeputaților la 355 și repartitia națională după importanța populației fiecărui stat. Semnat sub numele de Actul Instituțional în septembrie 1976, prevedea alegerea deputaților prin vot universal și direct, prima având loc în 1979, după ratificarea Actului și adoptarea de legi electorale pentru fiecare țară. Summit-ul de la Paris prevedea o transformare globală a comunității, prin crearea Uniunii Europene.⁸⁸

2.4 CEEA/EURATOM

La 21 aprilie 1956 ministrul belgian al Afacerilor Externe, Paul Henri Spaak propunea într-un raport, realizarea unei uniuni economice generale și a unei uniuni în domeniul utilizării pașnice a energiei nucleare.⁸⁹ Astfel, sunt semnate de către cele șase țări: Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Olanda, la 25 martie 1957, tratatele care instituie Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (CEEA/EUROATOM) și Comunitatea Economică Europeană (CEE).

Tratatele de înființare sunt cunoscute sub numele de Tratatul de la Roma și au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1958. Aceste trei organisme (CECO, EUROATOM, CEE) prevedeau : Uniunea vamală, Uniunea economică și monetară, Uniunea politică.

---

⁸⁷ Adrian Ivan (coord.), *op. cit.*, p.23.

⁸⁸ www.europa.eu.

⁸⁹ Elise Marinescu, Mihai Delcea, *Elemente de drept comunitar din perspectiva Proiectului de Constituție Europeană*, Ed. Universității Pitești, 2004, p. 10.

Tratatul constituind EURATOM avea în vedere dezvoltarea unei industrii nucleare europene prin dezvoltarea cercetării și difuzarea cunoștințelor tehnice, asumarea unei funcții de reglementare a aprovizionării statelor cu combustibili nucleari și minereuri, înființarea unei piețe nucleare.

Tratatul prevedea, la art.52, faptul că EURATOM dispunea de un drept de opțiune asupra minereurilor, a materiilor brute și a materialelor furnizabile speciale produse pe teritoriul statelor membre. De asemenea, avea dreptul de a exercita un control de securitate asupra destinației produselor, astfel încât acestea să nu fie folosite în scopuri militare.

Astfel, orice întreprindere care manipulează materiale nucleare este obligată să prezinte Comisiei informații asupra activității desfășurate, cu excepția materialelor destinate nevoilor de apărare⁹⁰.

EUROATOM/CEEA și CEE sunt alcătuite din patru organisme: Comisia Europeană, Adunarea Parlamentară, Consiliul Miniștrilor și Curtea de Justiție. Conform articolului 137 al tratatului CEE, Adunarea parlamentară era „compusă din reprezentanții popoarelor statelor unite în Comunitate și „exercită puterile de deliberare și control care-i sunt atribuite de prezentul tratat.” De asemenea, în tratat la articolul 21 există referiri la Adunarea Parlamentară care „elaborează propuneri pentru alegeri prin sufragiu direct, universal și în conformitate cu procedurile uniforme ale tuturor statelor membre.”⁹¹Puterea de control a Adunării asupra activității Comisiei este extinsă. Adunarea Parlamentară obține slabe competențe bugetare și dreptul formal de a se implica în procesele legislative ale Comisiei.

Parlamentul European reprezintă în viziunea Tratatului de la Roma din 1957 „popoarele reunite în cadrul Uniunii Europene”. La început, Adunarea Europeană (Parlamentară) era compusă din delegați ai parlamentelor statelor comunitare.

Fiecare parlament îi alegea pe cei care, pe lângă mandatul lor național urmau să ia parte la Adunarea comunității, 142 de membri la început, 198 după prima extindere.⁹² Numindu-se din 1958 Adunare Parlamentară, iar din 1962 Parlament European, Actul Unic European va consacra oficial această denumire. Din 1979 Parlamentul va fi compus din „reprezentanți ai popoarelor reunite în comunitate” aleși prin vot universal direct pentru o perioadă de cinci ani.

---

⁹⁰ Ovidiu Tinca, *op. cit.* pag. 11.

⁹¹ *La Parliament europeen. Pouvoirs – Election – Role future* Actes du huitieme Colloque de l'IEJE sur les Communautés europeennes organise a Liege, les 24, 25 et 26 mars 1976, Liege; Collections de la faculte du droit d'economie et sciences sociales de l'universite de Liege, 1976, p. 343 în Smochina Carolina, *Parlamentul European*, Chișinău, 2005, p. 26.

⁹² Octav Bibere, *op.cit.*, p. 117.

În același timp cu tratatele de la Roma s-a încheiat și o convenție prin care cele trei comunități europene și-au unificat organele deliberative și consultative, astfel, Adunarea Parlamentară și Curtea de Justiție deveneau organe comune pentru toate cele trei comunități - Înalta Autoritate și Consiliul de Miniștri ai CECO, Comisia Europeană și Consiliul Miniștrilor ai CEE și CEEA/EUROATOM se mențin separate până la semnarea Tratatului de la Bruxelles⁹³ (8 aprilie 1965). Tratatul de la Bruxelles intră în vigoare la 1 iulie 1967 și va institui formarea unui singur Consiliu și a unei singure Comisii a Comunităților Europene.

State care au aderat la EURATOM sunt: Danemarca, Irlanda și Marea Britanie (din 1973), Grecia (din 1981, membru plin în 1986), Spania și Portugalia (din 1986).

Obiectivul principal al CEEA/EURATOM era de a contribui la dezvoltarea industriei nucleare în țările membre în vederea ridicării nivelului de trai al popoarelor din aceste țări.

Scopurile și misiunea CEEA/EURATOM erau de a:

- Dezvolta cercetarea și diseminarea cunoștințelor tehnice;
- Stabili norme unitare de securitate pentru protecția sanitară a populației;
- Veghea la aprovizionarea echitabilă a utilizatorilor Comunității cu minereuri și combustibili nucleari;
- Facilita investițiile pentru dezvoltarea energiei nucleare în cadrul Comunității;
- Exercita dreptul de proprietate asupra materialelor de fisiune speciale;
- Contribui la crearea unei piețe comune a materialelor și echipamentelor prin libera circulație a capitalurilor pentru investițiile în domeniul nuclear;

CEEA/CECO funcționează prin intermediul următoarelor organisme⁹⁴:

- Adunarea Parlamentară;
- Consiliul ministerial;
- Comisia și Curtea de Justiție sprijinite de un Comitet Economic și Social;

CEEA/CECO a acționat pentru dezvoltarea armonioasă a activităților economice, creșterea durabilă și echilibrată a activităților economice și a relațiilor mai strânse între statele membre. Realizarea scopurilor urmărite de CECO se realizează prin:⁹⁵

- eliminarea taxelor vamale și restricțiilor cantitative dintre statele membre;
- stabilirea unui tarif vamal comun;
- crearea unui Fond Social European pentru a îmbunătăți posibilitățile de angajare și pentru a contribui la ridicarea nivelului de trai;

---

⁹³ Anton Boța (coord), *Politici europene în domeniul dezvoltării regionale durabile*, Pitești, Editura Universității Pitești, 2004, p. 35.

⁹⁴ Adrian Ivan, *op.cit.*, p.25.

⁹⁵ *Ibidem*, p.26.

- crearea unei Bănci Europene de Investiții pentru facilitarea extinderii economice a comunității;
- adoptarea unor politici comune în domeniul agriculturii și transporturilor;
- asocierea țărilor în vederea creșterii schimburilor comerciale și continuării acțiunilor de dezvoltare economică și socială⁹⁶.

CAPITOLUL 3

PARLAMENTUL EUROPEAN – INSTITUȚIE FUNDAMENTALĂ A PROCESULUI DE UNIFICARE EUROPEANĂ

3.1 Structura Parlamentului European

În organizarea și funcționarea sa, Parlamentul European se conduce după modelul parlamentelor cu tradiție democratică, așa cum prevede Regulamentul interior adoptat și care este permanent actualizat, beneficiind și de aprobarea Curții Europene de Justiție în ceea ce privește o parte din dispozițiile sale, care au făcut obiectul examinării de către acest organ⁹⁷. Parlamentul European este singura instituție care-și desfășoară lucrările sale public, actele sale sunt publicate în special în „Jurnalul Oficial al Comunităților Europene” (J.O.C.E.).

Parlamentul European reprezintă, în viziunea Tratatului de la Roma, din 1957 „popoarele statelor reunite în cadrul Uniunii Europene”. Primele alegeri directe pentru Parlamentul European au avut loc în iunie 1979. Numărul de mandate este repartizat pe țări în funcție de mărimea acestora. Alegerile au loc din cinci în cinci ani și fiecare cetățean al Uniunii Europene care este înregistrat ca votant are dreptul să-și exprime opinia. Astfel, Parlamentul European exprimă voința democratică a cetățenilor Uniunii Europene și le reprezintă interesele în discuțiile cu alte instituții ale Uniunii Europene. Parlamentul actual are

---

⁹⁶ Art. 2, 3 din TCEEA/Euratom în Dan Vătăman, *Organizații europene și euroatlantice*, București, Ed. Lumina Lex, 2008, p.188.

⁹⁷ Marcu V., *Drept instituțional comunitar*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Ed. Lumina Lex, 2001, p. 304.

751 de membri aleși din cinci ani din cele 28 de state membre, după aderarea Croației în 2013.

Parlamentul European se întrunește în 12 perioade de sesiune de câte o săptămână în fiecare lună, cu excepția lunii august. Prima sesiune plenară ordinară are loc anual, în a doua marți a lunii martie. Parlamentul poate de asemenea să se întrunească în sesiuni extraordinare ori de câte ori este nevoie. Sediul Parlamentului European este la Strasbourg, unde se țin majoritatea ședințelor, însă unele ședințe se desfășoară la Bruxelles, iar Secretariatul General se află la Luxemburg.⁹⁸

Organizarea și funcționarea Parlamentului European sunt cuprinse în linii generale în Regulamentul interior.

Președintele, vicepreședinții și chestorii sunt aleși prin vot secret, candidaturile fiind prezentate de un grup politic sau cel puțin 37 de deputați, durata mandatelor lor în această calitate fiind fixată la doi ani și jumătate și se poate sfârși înainte de termen conform art. 18 „Încetarea prematură a funcțiilor”.⁹⁹

Președintele Parlamentului European conduce activitățile parlamentare și ale organelor sale; dispune de toate puterile pentru prezidarea deliberărilor Parlamentului și pentru asigurarea bunei lor desfășurări; deschide, suspendă și ridică ședințele; asigură observarea Regulamentului; supune la vot chestiunile și proclamă rezultatele votării; adresează comisiilor comunicările care țin de competența lor; nu poate participa la dezbateri decât pentru a prezenta starea de lucruri; reprezintă Parlamentul în relațiile internaționale, ceremonii, actele administrative, judiciare sau financiare.

Președintele actual al Parlamentului European este Martin Schulz, cu un mandat pentru perioada ianuarie 2014-ianuarie 2017.

Organele Parlamentului European sunt:

- Biroul și Conferința Președinților - organe de conducere;
- Comisiile Parlamentare;
- Comisiile Temporare;
- Grupurile politice;
- Secretariatul general.

---

⁹⁸Adrese: Alle du Prientemps, B.P. 1024/F, F-67070 Strasbourg CEDEX, Rue Wiertz, B.P. 1047 Bruxelles, Plateau du Kirchberg, B.P: 1601, L-2929 Luxembourg.

⁹⁹Site-ul oficial : www.europarl.eu.int: Regulamentul Parlamentului European din iulie 2004.

Biroul este compus din Președintele Parlamentului, 14 vicepreședinți și cinci chestori cu vot consultativ, fiind responsabili de buna funcționare internă a acestuia. În caz de egalitate de voturi la deliberările din cadrul Biroului, votul Președintelui este decisiv.

Conform articolului 22 din Regulamentul de Procedură a Parlamentului European, Biroul îndeplinește următoarele funcții¹⁰⁰: Biroul își asumă obligațiile care-i sunt atribuite prin drept de Regulament; rezolvă problemele financiare, de organizare și administrative referitoare la deputați, organizarea internă a Parlamentului, secretariat și organele sale; Biroul rezolvă chestiunile cu privire la desfășurarea ședințelor; adoptă dispozițiile cu privire la deputații neânscriși; stabilește organigrama Secretariatului General și regulamentele cu privire la situația administrativă și pecuniară a funcționarilor și a altor agenți, adoptă directivele pentru chestori.

Biroul reunește Secretarul general conform art. 197 din Regulament.

În urma fiecărei noi alegeri a Parlamentului, Biroul precedent rămâne în funcție până la prima ședință a noului Parlament. Conform prevederilor regulamentelor anterioare, exista Biroul lărgit, compus din membrii Biroului și președinții grupurilor politice parlamentare, fiind înlocuit cu actuala Conferință a Președinților.¹⁰¹

Conferința Președinților reunește Președintele Parlamentului și președinții grupurilor politice și este organul politic al Parlamentului. Acest organism încearcă să ajungă la un consens în domeniile în care el este sesizat. Atunci când nu se ajunge la un consens se purcede la votarea ponderală în funcție de efectivele fiecărui grup politic. Conferința Președinților stabilește ordinea de zi a ședințelor plenare, fixează calendarul activităților desfășurate de organismele parlamentare, stabilește competențele comisiilor și delegațiilor permanente și numărul membrilor acestora; face propuneri Biroului cu privire la problemele administrative și bugetare ale grupurilor politice.¹⁰²

Articolul 28 al regulamentului prevede publicarea deciziilor Biroului și Conferinței Președinților, astfel procesele-verbale sunt traduse în limbile oficiale, imprimare și distribuite tuturor deputaților și sunt accesibile publicului.

Parlamentul European este dotat cu comisii parlamentare, comisii care au rol esențial, pentru că reunindu-se în intervalul sesiunilor, asigură continuitatea lucrărilor Parlamentului European.

---

¹⁰⁰Site-ul oficial :www.europarl.eu.int.

¹⁰¹ Marcu V., *op.cit.*, p.306.

¹⁰² *Ibidem*, p.307.

Comisiile prevăzute de Regulamentul interior sunt Comisii Parlamentare: Sunt în număr de 20 de comisii, atribuțiile lor fiind fixate de regulament. Comitele (Comisiile parlamentare) reprezintă formațiuni specializate de lucru ale instituției, structurate pe domenii de activitate, după cum urmează¹⁰³:

- AFCO: Afaceri Constituționale
- AFET: Afaceri Externe
- AGRI: Agricultură și dezvoltare rurală
- BUDG: Buget
- CONT: Control Bugetar
- CULT: Cultură și Educație
- DEVE: Dezvoltare
- ECON: Afaceri Economice și monetare
- EMPL: Ocuparea Forței de Muncă și Afaceri Sociale
- ENVI: Mediu, Sănătate Publică și Siguranță Alimentară
- FEMM: Drepturile Femeii și Egalitatea de Gen
- IMCO: Piața Internă și Protecția Consumatorilor
- INTA: Comerț Internațional
- INTRE: Industrie, Cercetare și Energie
- JURI: Afaceri Juridice
- LIBE: Drepturi Civile, Justiție și Afaceri Interne
- PECH: Pescuit
- PETI: Petiții
- REGI: Dezvoltare Regională
- TRAN: Transport și Turism

Membrii comisiilor permanente sunt aleși în cursul unei perioade de 2,5 ani; și Comisiile temporare: - mandatul lor este în principiu de maximum 12 luni. Componenta, mandatul și atribuțiile acestor comisii sunt fixate prin deciziile pe care le instituie. Durata acestor comisii poate fi prelungită de comisii parlamentare mixte formate din parlamentari din statele asociate Comunității.¹⁰⁴

---

¹⁰³ Adrian Ivan (coord), *op.cit.*, p.67.

¹⁰⁴ Elise Marinescu, Mihai Delcea, *op. cit.*, p. 47-48.

Membrii comisiilor temporare sau orice altă persoană care grație îndeatoririlor sale , a luat cunoștință cu fapte, informații, documente sau obiecte, are obligația de a le păstra confidențialitatea și după încetarea îndeatoririlor.¹⁰⁵

O altă caracteristică a organizării Parlamentului European constă în faptul că deputații sunt grupați nu pe naționalitate ci pe grupuri politice în funcție de afinitățile politice. Grupurile se constituie prin remiterea unei Declarații Președintelui Parlamentului European cuprinzând denumirea grupului, semnăturile membrilor săi și componența biroului.

Pentru constituirea unui grup politic este nevoie de un număr de 23 de deputați, în cazul în care toți provin din același stat comunitar, respectiv un număr de 18 dacă ei provin din 2 state comunitare, sau 12 când provin din trei sau mai multe state comunitare.

Grupurile politice dispun de propriul secretariat, contribuie la dezbateri și au administratori specializați permanenți pe lângă comisiile parlamentare, contribuind la pregătirea ședințelor consiliilor.¹⁰⁶

În prezent grupurile politice parlamentare sunt următoarele:

- Grupul Partidului Popular European și al Democrațiilor Europeni – EPP – ED (PPE);
- Grupul Partidului Socialiștilor Europeni – PES;
- Grupul Alianței Liberalilor-Democrați și Reformatori pentru Europa – ALDE/ELDR;
- Grupul Verzilor/Aliața Liberală Europeană – GREENS/EFA;
- Confederația Grupului Stângii Unite Europene – EUL/NGL;
- Uniunea pentru o Europă a Națiunilor – UEN;
- Grupul Democratic/Independență – I/DG;
- Grupul celor neînscrși – IND.¹⁰⁷

Prezentarea principalelor grupuri politice parlamentare

a) Democrat-creștinii europeni

Grupul EPP-ED¹⁰⁸ este constituit din membrii Creștini-Democrați, Conservatori și alte forțe politice de centru-dreapta din 27 de țări ale Uniunii Europene. Odată cu Consiliul Ecumenic ținut la Roma în 1962, cunoscut și ca Vatican II, doctrina partidelor democrat-creștine a devenit mai socială. Grupul Creștin-Democrat a fost fondat în iunie 1953 și a fost „embrionul”¹⁰⁹ Adunării Comune a EUROATOM. Grupul EPP-ED este primul partid transnațional care s-a format la nivel european. Programul politic are la bază extinderea

¹⁰⁵ Anexa VII a Regulamentului de Procedură a Parlamentului European

¹⁰⁶ Elise Marinescu, Mihai Delcea, *op.cit.*, p. 45.

¹⁰⁷ *Ibidem.*

¹⁰⁸ European People's Party (Christian Democrats) and European Democrats.

¹⁰⁹ site-ul oficial al Creștin-Democrațiilor Europeni: www.epp-ed.org.

legislației comunitare, promovarea unei politici de dezvoltare durabilă având în vedere principiile liberului schimb și extinderea rolului economic al Uniunii Europene

Din iulie 1999 creștin-democrații reprezintă partidul majoritar în Parlamentul European și au drept scop promovarea ideii unei Europe mai competitive și democratice, mai aproape de cetățeni. Datorită numărului mare de reprezentanți în Parlament, EPP-ED are majoritatea voturilor aproape la fiecare sesiune lunară a Parlamentului European.

b) Partidul socialist european

Partidul Socialist European (PES)¹¹⁰ încorporează partidele socialiste, social – democratice și partidele muncii ale Uniunii Europene. PES a fost fondat în 1992 după adoptarea Tratatului de la Maastricht. Acesta a succedat Confederația Partidelor Socialiste și Comunitatea Europeană care a fost fondată în 1974. Scopurile acestei grupări politice sunt: dezvoltarea unor relații strânse de colaborare între membrii partidelor naționale, grupurilor lor parlamentare cu PES și Grupul Parlamentar al PES, fortificarea mișcării sociale și social-democrate în Uniunea Europeană și în Europa în general; definirea politicilor comune pentru Uniunea Europeană.

Programul politic prevede asigurarea locurilor de muncă și dinamizarea pieței de muncă prin implementarea de politici de suport social. De asemenea, socialiștii europeni susțin promovarea protecției sociale pentru toate categoriile sociale prin introducerea unor mecanisme de ajutor pentru acestea. Aceștia consideră necesară promovarea integrării ca formă de eradicare a discriminării, drepturi egale, ajutoare pentru creșterea copilului, dialogul social, etc.

c) Liberal-Democrații Europeni

ELDR¹¹¹ este o grupare politică europeană din 1993 și întrunește partidele politice europene care au idealuri liberale, democratice. În acest moment reunește partide democrat-liberale din țările membre ale uniunii Europene, din țările candidate, dar și din sud-vestul Europei. ELDR este compus din partidele membre, partidele afiliate și membrii individuali incorporând și o grupare de tineret LYMEC.¹¹²

Acest grup parlamentar susține transparența instituțională, accesul la documente publice, combaterea fraudei. De asemenea, vizează dezvoltarea regională, globalizarea,

---

¹¹⁰site-ul oficial al PES (Party of European Socialists): www.eurosocialists.org.

¹¹¹Site-ul oficial al European Liberal Democrat and Reform Party: www.eldr.org.

¹¹²*Ibidem*.

eradicarea efectelor secundare ale globalizării prin stimularea investițiilor și asigurarea stabilității economice și fiscale în toate statele membre UE. Este al treilea partid în Parlamentul European din 1999 având o importanță deosebită datorită puterii sale de vot.

d) Partidul Verzilor/Aliața Liberal Europeană

Grupul Verzilor cuprinde atât partidele ecologiste cât și partide autonomiste din diferite țări europene și se caracterizează prin intransigență în problemele mediu, precum și promovarea unor politici autonomiste militând pentru o integrare prin devoluțiune.

Partidul Verzilor (greens/EFA) este al patrulea grup parlamentar din cadrul Parlamentului European și în această situație poate deveni o formațiune puternică pe plan european. promovează drepturile omului și protejarea mediului înconjurător prin politici eficiente. Consideră că la baza construcției europene trebuie să stea principii precum descentralizarea, subsidiaritatea, dezvoltarea durabilă pentru om și natură, diplomația publică.

e) Grupul Confederat al Stângii Europene și Stânga Verde Nordică (CSE-SVN/GUE-NGL)

Are o ideologie de stânga și se opune actualului model de construcție europeană.

f) Grupul Independență și Democrație (IND-DEM)

Membrii acestui grup parlamentar susțin respingerea Constituției Europene, limitarea relațiilor dintre state la nivelul cooperării între state suverane, respectarea valorilor tradiționale, culturale și naționale.

Întreaga activitatea Parlamentului European este organizată de un Secretariat, condus de un Secretar General. Secretariatul este constituit din 4 secții principale: secția problemelor generale, secția de lucru cu comisiile parlamentare, secția de documentare și informare, secția administrativă. Fiecare dintre secțiuni este condusă de către un director.

Numeroasele limbi de lucru ale Parlamentului presupun ca o treime din personalul secretariatului să lucreze în domeniul lingvistic (Traducere și interpretare). Cu toate acestea, în ciuda constrângerilor impuse de multilingvism și de cele trei puncte de lucru, bugetul operațional al Parlamentului este doar unu la sută din bugetul Comunității, adică un euro și jumătate pe an de la fiecare persoană care trăiește în Uniunea Europeană.¹¹³

---

¹¹³site-ul oficial: www.europarl.eu.int.

3. 2 Atribuțiile Parlamentului European

Tratatele comunitare au întărit constant competențele Parlamentului European, acest organism implicându-se în „politica politicilor”¹¹⁴ Uniunii, în virtutea atribuțiilor sale legislative și prin activitatea comisiilor sale. Tratatul de la Maastricht a reprezentat un moment important în ceea ce privește competențele Parlamentului European prin introducerea procedurii de codecizie confirmată prin tratatul de la Amsterdam. Până atunci, Parlamentul European dispunea de procedurile de consultare și de aviz conform introdus prin Actul Unic European în 1987.

Tratatul asupra Uniunii Europene a lărgit puterile Parlamentului, prin aceea că îi recunoaște în anumite domenii puterea de „codecizie” împreună cu Consiliul Uniunii Europene. Procedura de cooperare instituțională este înlocuită prin Tratatul de la Amsterdam cu procedura de codecizie. Tratatul de la Nisa extinde domeniile de aplicare a procedurii de codecizie a avizului conform la inițierea cooperării întărite sau la situațiile când Consiliul UE trebuie să constate existența unui risc evident de violare gravă a drepturilor fundamentale recunoscute de Uniunea Europeană. Parlamentului European îi sunt acordate și puteri bugetare lărgite prin tratatele de la Maastricht și Amsterdam.

Atribuțiile Parlamentului European sunt următoarele:

- de a participa la procedura legislativă
- de a interpela membrii Consiliului UE și Comisiei Europene
- de a adopta moțiuni de cenzură, atunci când dezaprobă acțiunile Comisiei
- de a discuta raportul general anual prezentat Comisiei Europene
- de a iniția procedurile judiciare în fața Curții de Justiție împotriva Consiliului UE sau Comisiei Europene, atunci când aceste instituții omit să acționeze
- de a participa la alte activități ale Uniunii.

Parlamentul European are trei funcții esențiale:

1) Împarte cu Consiliul UE funcția legislativă, adoptând legislația Uniunii (regulamente, directive, decizii). Participarea sa la procesul legislativ contribuie la garantarea legitimității democratice a textelor adoptate. Parlamentul European emite avize care pot fi facultative, consultative sau conforme. Procedurile de adoptare a deciziilor comunitare

---

¹¹⁴ Octavian Manolache, *Drept comunitar*, vol. I, București, Editura All Beck, 1999, p. 80.

presupun, de regulă, propunerea Comisiei, avizul Parlamentului și hotărârea Consiliului UE.¹¹⁵

Parlamentul European își exercită această funcție prin patru proceduri de decizie diferite, în funcție de propunerea legislativă în cauză:¹¹⁶procedura de consultare simplă, atunci când Parlamentul își dă avizul consultativ;procedura de cooperare, situație în care Consiliul nu va putea respinge propunerea legislativă decât în unanimitate;procedura de codecizie, atunci când Consiliul nu a ținut seama de poziția Parlamentului în adoptarea poziției comune;procedura de aviz conform, situație în care Parlamentul poate accepta sau respinge o propunere, dar nu o poate modifica.

Procedura de consultare poate avea două variante de aplicare:

- aplicare obligatorie, conform prevederilor tratatelor comunitare, condiție „sine qua non” pentru dobândirea puterii de lege a respectivei propuneri de lege;
- aplicare facultativă, dacă se realizează la cererea Comisiei adresată Consiliului Uniunii Europene¹¹⁷;

Avizul conform este procedura prin care Parlamentul European își manifestă acordul cu privire la o decizie importantă pentru Uniunea Europeană precum tratatele semnate de Uniunea Europeană cu alte state sau acordurile privind aderarea a noi state la Uniunea Europeană.

Codecizia este la ora actuală una din cele mai importante puteri ale Parlamentului.¹¹⁸Codecizia reprezintă o procedură de adoptare a legislației comunitare, utilizată în prezent pentru majoritatea proceselor legislative, ceea ce implică participarea cu drepturi egale a parlamentului European și Consiliului Uniunii. Procedura de codecizie se aplică astfel:

1. Comisia Europeană elaborează proiectul de lege care este trimis Parlamentului European și Comisiei Uniunii Europene;
2. Pentru Analiza proiectului în Parlamentul European este desemnat un raportor care prezintă în fața comisiei permanente de resort opinia sa;
3. Dezbaterile proiectului în plenul Parlamentului și adoptarea cu majoritate simplă cu amendamentele parlamentului European;

---

¹¹⁵ Anton Boța (coord) , *op. cit.*, p.249.

¹¹⁶ Elise Marinescu,Mihai Delcea *op.cit.*, p. 45.

¹¹⁷ Adrian Ivan , *op.cit.*, p.80.

¹¹⁸site-ul oficial: www.infoeuropa.ro.

Procedura de codecizie se aplică asupra problemelor legate de mișcarea liberă a forței de muncă, de crearea unei piețe interne, de cercetare și dezvoltare tehnologică, mediul înconjurător, protecția consumatorului, educație, sănătate, cultură.

2) Alături de Consiliul UE are atribuții bugetare, prin urmare poate modifica cheltuielile bugetare. În ultimă instanță adoptă bugetul în întregime.

Fiecare instituție comunitară are obligația de a elabora în fiecare an un „proiect preliminar” al cheltuielilor sale și să-l trimită Comisiei UE. Aceasta grupează propunerile într-un „proiect preliminar de buget” pe care îl trimite Consiliului UE. Acesta la rândul său îl trimite Parlamentului European care poate decide: să adopte proiectul de buget în termen de 45 de zile de când i-a fost prezentat; să se abțină de la a face amendamente sau de la a propune modificări proiectului de buget în termen de 45 de zile de când i-a fost prezentat, ceea ce echivalează cu a considera că bugetul este adoptat; să adopte prin majoritatea absolută a voturilor exprimate, amendamente privind cheltuielile necesare rezultate din tratate ori să propună, prin votul majorității membrilor săi, modificări la proiectul prezentat.¹¹⁹

Tratatul din 22 iulie 1975 acordă Parlamentului „dreptul de adoptare globală” a bugetului și de respingere globală.

După adoptarea bugetului, Parlamentul monitorizează utilizarea corespunzătoare a fondurilor publice, prin Comisia de Control Bugetar. Parlamentul are ultimul cuvânt în chestiuni care privesc cheltuielile pe regiuni (Fondul European pentru Dezvoltare Regională), lupta împotriva șomajului (Fondul Social European), în chestiunile legate de programe culturale și educaționale, cum ar fi programele Erasmus și Socrate. Parlamentul își folosește puterile pentru a mări fondurile pentru ajutor umanitar și programelor pentru refugiați.¹²⁰

3) Exerciță un control democratic asupra Comisiei: Aprobă desemnarea membrilor Comisiei și are dreptul de a cenzura Comisia. De asemenea exercită un control politic asupra ansamblului instituțiilor.¹²¹

Funcția de control politica fost amplificată prin Tratatul de la Maastricht și Amsterdam. Parlamentul European își exercită controlul politic asupra instituțiilor europene prin următoarele modalități:¹²² aprobă numirea membrilor Comisiei Europene și intervin în procedura de desemnare a președintelui acesteia; poate demite Comisia Europeană prin votul unei moțiuni de cenzură cu o majoritate de 2/3; Consiliul European este obligat să prezinte Parlamentului European un raport după fiecare sesiune a sa și un raport anual scris referitor la

---

¹¹⁹ Adrian Ivan , *op.cit.*, p. 81.

¹²⁰ *Ibidem.*

¹²¹ Anton Boța (coord) , *op. cit.*, p. 250.

¹²² Elise Marinescu, Mihai Delcea *op. cit.*, p. 46.

situația prezentă a Uniunii Europene; numește și destituie pe Mediatorul european care are rolul de a examina litigiile care se pot ivi în activitățile instituțiilor sau organelor comunitare; acesta poate proceda la anchete și poate sesiza organele în drept.

Parlamentul European, poate, de asemenea, constitui comisii de anchetă. Acest lucru a fost făcut de câteva ori – spre exemplu, în chestiunea „bolii vacii nebune”, care a dus la constituirea unei Agenții Veterinare Europene la Dublin. Tot Parlamentul a asigurat și crearea Oficiului European împotriva Fraudei (OLAF) în chestiuni bugetare.

Parlamentul European are anumite puteri deliberative care nu sunt neapărat legate de funcțiile sale menționate în acest subcapitol. Parlamentul European are competența să adopte propriile sale reguli de procedură sau orice măsuri necesare impuse de funcționarea și desfășurarea activităților sale.¹²³

Parlamentul European poate sesiza Curtea de Justiție dacă Consiliul sau Comisia, încălcând prevederile tratatelor, omite să acționeze. Potrivit Actului Unic European și tratatelor de la Maastricht, Amsterdam și Nisa, toate înțelegerile/acordurile privind cooperarea internațională a Comunităților, asocierea de noi state și lărgirea Uniunii prin aderarea de noi state fac obiectul consultării Parlamentului European.

Deci, Parlamentul European îndeplinește atribuții decizionale legislative, atribuții de anchetă și de avocat al poporului, atribuțiuni de supraveghere și control și atribuțiuni bugetare. Parlamentul European joacă un rol important în procesul numirii Comisiei Europene. După ce aprobă nominalizarea pentru președintele Comisiei, Parlamentul audiază membrii nominalizați pentru Comisie, numind apoi Comisia printr-un vot de încredere. Această putere vine să completeze dreptul Parlamentului de a cenzura Comisia – o armă politică puternică, de vreme ce adoptarea unei moțiuni de Cenzură ar obliga comisia să demisioneze. Parlamentul își exercită puterile de supraveghere zilnic, examinând rapoartele lunare sau anuale pe care Comisia Europeană este obligată să le prezinte.¹²⁴

Puterile bugetare și legislative extinse ale Parlamentului au mărit influența acestuia asupra Consiliului European. În special, procedura de codecizie a ajutat la crearea unui echilibru al puterii legislative între Consiliul European și Parlamentul European.

În ceea ce privește componența Parlamentului European în materie de politică externă conform Articolului III – 205 din Tratatul privind Constituția Europeană, Ministerul Afacerilor Externe al Uniunii consultă Parlamentul European cu privire la principalele aspecte și opțiuni fundamentale ale politicii externe și de securitate comună, inclusiv ale politicii de

---

¹²³ *Ibidem*, p.47.

¹²⁴ Anton Boța (coord) , *op. cit.*, p. 251.

securitate și de apărare comune și se asigură că opiniile Parlamentului European sunt luate în considerare în mod corespunzător. Parlamentul European este informat cu regularitate de către ministrul afacerilor externe cu privire la evoluția politicii externe și de securitate comună.¹²⁵

3.3 România și Parlamentul European

Cooperarea interparlamentară are drept scop general conformarea instituțiilor parlamentare considerate un mijloc de expresie privilegiată a democrației¹²⁶. Cooperarea interparlamentară poate fi exercitată atât într-un cadru bilateral, cât și în cadrul programelor Uniunii Europene (ISPA, PHARE ș.a.) precum și cele legate de alte instituții internaționale, precum Consiliul Europei sau Uniunii Europei Occidentale.

Relațiile interparlamentare interne în cadrul Uniunii Europene vizează promovarea instituției parlamentare. Parlamentarismul european se caracterizează prin marea sa specificitate în raport cu parlamentarismul național: în interiorul statelor membre, viața parlamentară este structurată prin existența unei majorități și unei opoziții, care se definește în raport cu un guvern, iar la nivel european, clivajul se situează mai degrabă între grupurile centrale și periferice¹²⁷.

Relațiile dintre parlamentele naționale și cel european au variat continuu.

După aderarea Marii Britanii și a Danemarcei, din 1973, parlamentele acestor state au încercat să controleze activitățile Comunității Europene. Înainte de 1979 Parlamentul European reprezenta instanța de cooperare între parlamentele naționale. Prin alegerile din 1979 Parlamentul European capătă o nouă legitimitate comunitară.¹²⁸ Actul Unic European din 1987 a inaugurat o nouă etapă: parlamentele naționale și cel european au început să se considere aliați și nu concurenți.¹²⁹

Cooperarea interparlamentară s-a intensificat în anii 1990. Tratatului de la Amsterdam i-a fost anexat un Protocol asupra rolului parlamentelor din cadrul Uniunii, statutând asupra conferinței organelor specializate în afacerile comunitare, care reprezintă un forum permanent de dialog și un sistem de schimb de informații între parlamentele naționale și cel european.

---

¹²⁵ *Ibidem*.

¹²⁶ M. Gaillard, *La coopération interparlementaire. L'Union Européenne, carrefour de coopération*. Sous la direction de Auvret-Finck, J. Paris, L.G.D.J., 2002, p. 183.

¹²⁷ Carolina Smochina, *op. cit.*, p. 126.

¹²⁸ M. Gaillard, *op. cit.*, p. 184.

¹²⁹ A. Bolinteanu (coord), *Drept internațional contemporan*, București, Editura All Beck, 2000, p. 464.

Proiectul de Tratat instituind o Constituție pentru Europa inserează un alt Protocol cu privire la rolul parlamentelor naționale în cadrul Uniunii Europene, care fixează parametrii relațiilor între parlamentele naționale cu Uniunea Europeană în vederea încurajării participării lor la activitățile UE și reîntăririi capacității lor de exprimare. Aceleași prevederi sunt regăsite și completate în a 16-a ediție a Regulamentului Parlamentului European din iulie 2004, în titlul V intitulat „Relațiile cu parlamentele naționale”. În conformitate cu reglementările actuale, Parlamentul European informează în mod regulat parlamentele naționale în ceea ce privește activitățile sale.¹³⁰

Conferința președinților poate da mandat Președintelui de a negocia facilități pentru parlamentele naționale ale statelor membre bazate pe reciprocitate și să propună măsuri pentru facilitarea contactelor cu parlamentele naționale.

Cooperarea interparlamentară va fi intensificată pe viitor. Conferința organelor parlamentare specializate în afacerile Uniunii militează pentru promovarea schimbului de informații și unor practici mai avansate între parlamentele naționale și Parlamentul European. Acesta poate organiza conferințe interparlamentare cu privire la diverse teme, mai ales pentru a dezbată chestiunile politicii externe și de securitate comună. Contribuțiile conferinței nu obligă cu nimic parlamentele naționale și nu aduc atingere pozițiilor acestora.¹³¹

Deci, are loc o perfecționare continuă a relațiilor cu parlamentele naționale în toate aspectele lor, scopul fiind comunicarea, sporirea înțelegerii și mărirea eficienței de colaborare.

Rolurile și scopurile acestei apropieri între Parlamentul European și parlamentele naționale vizează: asigurarea coordonării și organizării de întâlniri între Parlamentul European și parlamentele naționale ale statelor membre; coordonarea și efectuarea de întâlniri între Președintele Parlamentului European și Secretarul General și omologii lor din parlamente și organizarea de întâlniri între membrii parlamentelor naționale și membrii Parlamentului European; coordonarea și dezvoltarea de cooperări de tip IT și canale de informații generale cu parlamentele naționale,¹³² susținerea și coordonarea cercetărilor și studiilor în materii politice și administrative și organizarea unor colegii interactive și programe de informare pentru membrii și funcționarii parlamentelor naționale; menținerea contactelor cu alte servicii ale instituțiilor Uniunii Europene privitoare la problemele parlamentelor și organizațiilor naționale.

---

¹³⁰ *Journal Officiel de l'Union européenne*, nr. L236, 23.09.2003.

¹³¹ I. Dragoman, E Popescu, *Drept european constituțional*, Târgu-Mureș, Editura Mapamond, 2004, p. 364.

¹³² sursa oficială: www.europarl.eu.int.

Toate guvernele naționale ale statelor membre recunosc necesitatea și importanța unei implicări serioase a parlamentelor naționale în funcționarea Uniunii Europene.

Relațiile care există între Parlamentul European și parlamentele naționale nu sunt simple. Există o solidaritate spontană între acestea, bazată pe grija față de prerogativele lor, pe promptitudinea în denunțarea deficiențelor de control democratic, dar există și o concurență între Parlamentul European și cele naționale.¹³³

Aderarea României la Uniunea Europeană a avut loc la 1 ianuarie 2007, odată cu aderarea Bulgariei. Acest moment a coincis cu dezbaterile privind ratificarea „Tratatului Constituțional (Constituție Europeană)” care trebuia să devină viitoarea lege fundamentală.

Procesul de aderare a României la construcția europeană a fost de lungă durată, începând cu anul 1995, când a depus cererea de aderare. Negocierile cu România au fost deschise la 16 februarie 2000, urmând ca în anul 2004 să rămână de negociat importante capitole precum agricultura, energia, politicile de dezvoltare regională, justiția și afacerile interne care reclamau reforme imediate¹³⁴.

România a încheiat negocierile de aderare la UE la sfârșitul anului 2004, după ce a primit statutul de economie funcțională de piață¹³⁵. Cu toate acestea, încheierea negocierilor a fost însoțită de condiții referitoare la reforma justiției, combaterea corupției, reducerea producției de oțel, protecția mediului. România a semnat tratatul de aderare la 25 aprilie 2005. Totuși, Raportul de evaluare al Comisiei Europene din 16 mai 2006¹³⁶ a fost critic față de progresele României în domeniul agriculturii (Agenției de Plăți), față de capacitatea de a absorbi fondurile europene și de a colecta taxele. Cu toate acestea, Comisia a susținut data de 1 ianuarie 2007 ca dată de aderare a României la UE.

Primele alegeri europarlamentare din România au avut loc în anul 2007, însă gradul de interes al populației a fost redus: 29,46 % dintre români și-au exprimat preferințele electorale. Rezultatele la vot pe partide politice au fost următoarele¹³⁷:

PARTIDUL	AFILIEREA	VOTURI	%	MANDATE
Partidul Democrat	EPP	1.476.105	28,81	13

¹³³ *Suveranitate națională și Integrare Europeană*, București, Editura Polirom, 2002.

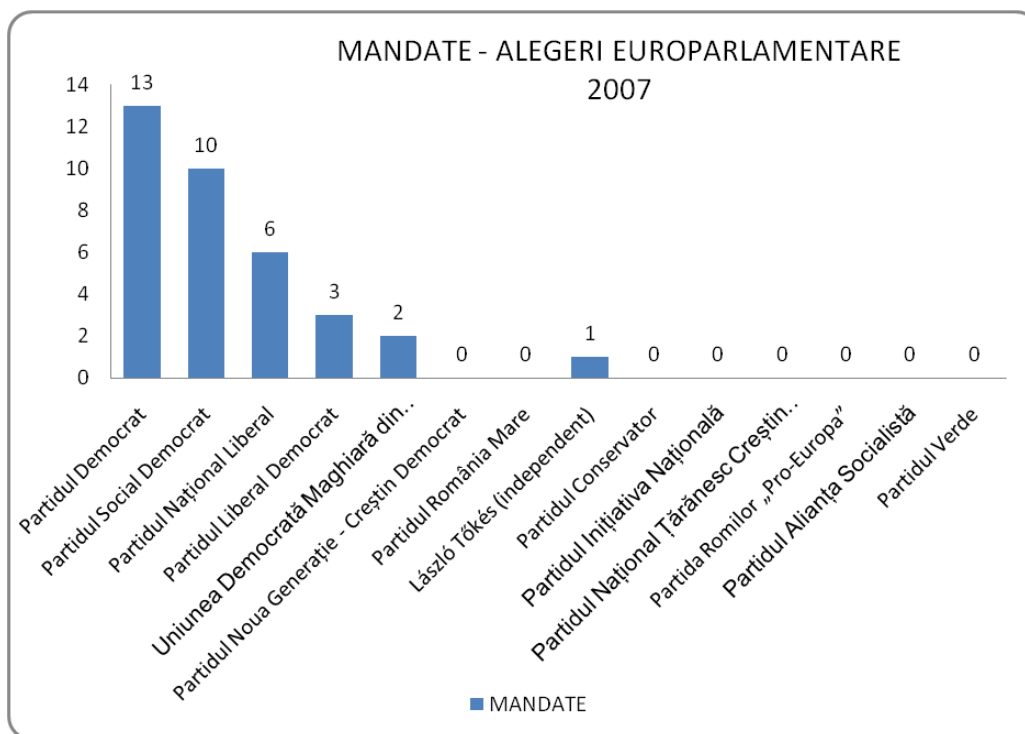
¹³⁴ Adrian Ivan., *Statele unite ale Europei, Uniunea Europeană și interguvernamentalism și supranaționalism*, Iași, Editura Institutul European, 2007, p.338.

¹³⁵ „Regular Report on Romanian's progress towards accession 2004”, pe site-ul Uniunii Europene www.euractiv.ro.

¹³⁶ Ivan A.L., *op. cit.*, p.340.

¹³⁷ www.wikipedia.org.

Partidul Social Democrat	PES	1.184.018	23,11	10
Partidul Național Liberal	ALDE	688.859	13,44	6
Partidul Liberal Democrat	-	398.901	7,78	3
Uniunea Democrată Maghiară din România	EPP	282.929	5,52	2
Partidul Noua Generație - Creștin Democrat	-	248.863	4,85	0
Partidul România Mare	-	212.596	4,15	0
László Tőkés (independent)	EFA	176.533	3,44	1
Partidul Conservator	-	150.385	2,93	0
Partidul Inițiativa Națională	-	124.829	2,43	0
Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat	EPP	71.001	1,38	0
Partida Romilor „Pro-Europa”	-	58.903	1,14	0
Partidul Alianța Socialistă	PSE	28.484	0,55	0
Partidul Verde	PGE	19.820	0,38	0
Voturi valide		5.122.226	100,00	35
Voturi invalide		246.555		
Total (prezența la vot 29,46%)		5.370.171		

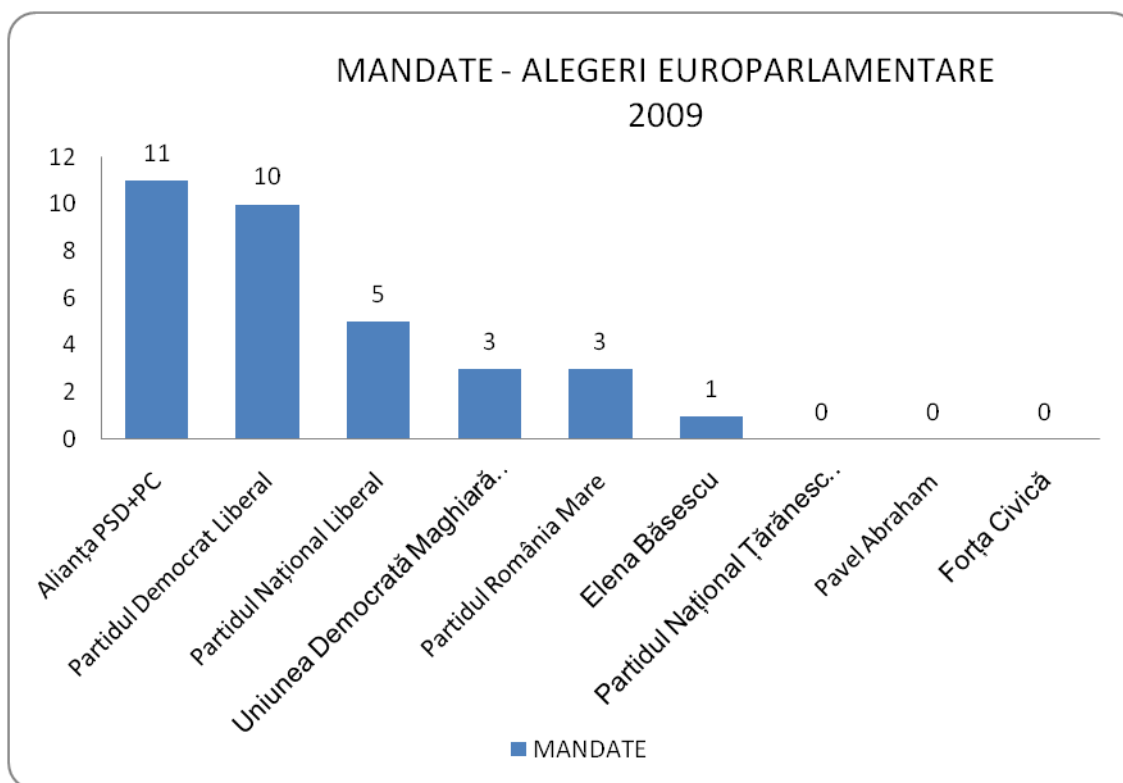

Mandatul obținut de europarlamentarii români a fost pentru o perioadă de doi ani, până la organizarea de noi alegeri europarlamentare în iunie 2009, concomitent cu toate țările membre UE¹³⁸.

PARTIDE / CANDIDAT INDEPENDENT	AFILIEREA	VOTURI	%	MANDATE
--------------------------------	-----------	--------	---	---------

¹³⁸ Ibidem.

Alianța Electorală Partidul Social Democrat + Partidul Conservator	PSE	1.504.218	31,07	11
Partidul Democrat Liberal	PPE-DE	1.438.000	29,71	10
Partidul Național Liberal	ALDE	702.974	14,52	5
Uniunea Democrată Maghiară din România	PPE-DE	431.739	8,92	3
Partidul România Mare	–	419.094	8,65	3
Elena Băsescu	–	204.280	4,22	1
Partidul Național Țărănesc Creștin Democrat	–	70.427	1,45	0
Pavel Abraham	–	49.864	1,03	0
Forța Civică	–	19.436	0,40	0
Voturi valabil exprimate		4.840.032	100 %	33
Voturi invalide		194.621		
Total (prezență la vot 27,67%)		5.035.297		

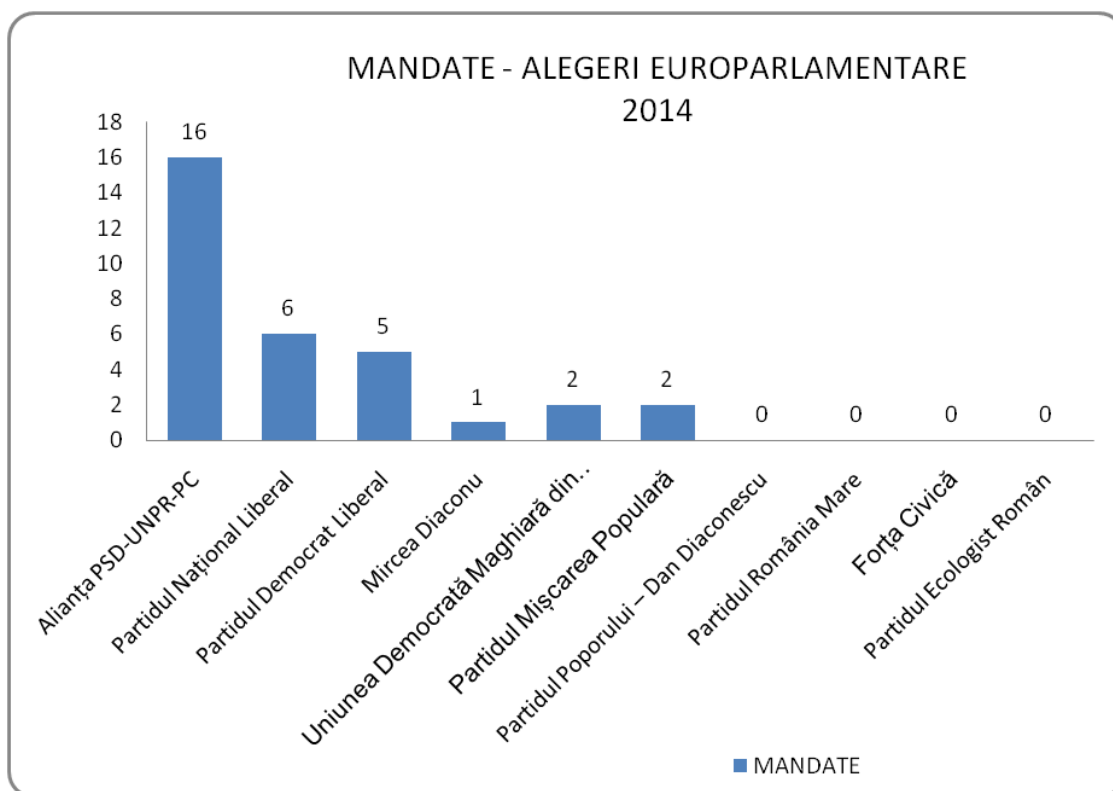

La alegerile europarlamentare din 2014, prezența la vot a fost de 32,44%, iar rezultatele sunt sintetizate în tabelul de mai jos¹³⁹.

PARTIDE / CANDIDAT INDEPENDENT	AFILIEREA	VOTURI	%	MANDATE
---------------------------------------	------------------	---------------	----------	----------------

¹³⁹ Ibidem.

Alianța Electorală Partidul Social Democrat-UNPR-PC	PSE	2.093.237	37,60	16
Partidul Național Liberal	ALDE	835.531	15,00	6
Partidul Democrat Liberal	PPE	680.853	12,23	5
Mircea Diaconu	–	379.582	6,81	1
Uniunea Democrată Maghiară din România	PPE	350.689	6,29	2
Partidul Mișcarea Populară	–	345.973	6,21	2
Partidul Poporului – Dan Diaconescu	–	204.310	3,67	0
Partidul România Mare	–	150.484	2,70	0
Forța Civică	–	145.181	2,60	0
Partidul Ecologist Român	–	64.232	1,15	0
Voturi valabil exprimate		5.566.783	100 %	32
Voturi invalide		345.011		
Total (prezență la vot 32,44%)		5.911.794		

Cel mai important aspect al activității europarlamentarilor din timpul mandatului este cel de comunicare care contribuie la creșterea gradului de încredere a electoratului, la îmbunătățirea imaginii și la posibilitatea europarlamentarului de a-și legitima prezența în Parlamentul European.

Parlamentul European are 28 de birouri de informare în capitalele statelor membre ale Uniunii Europene și 6 antene regionale în orașe mari, altele decât capitalele, din statele

membre mai mari. Acestea sunt primele puncte de contact ale cetățenilor cu Parlamentul European și sunt în subordinea Direcției Generale pentru Comunicare de la Bruxelles.

La București, Biroul de Informare al Parlamentului European a fost deschis în ianuarie 2006.

Biroul de Informare al Parlamentului European din România are rolul de¹⁴⁰:

- ✓ a informa publicul despre Parlamentul European și activitățile acestuia;
- ✓ a răspunde la cereri de informații legate de Parlamentul European;
- ✓ a distribui publicații și materiale de informare despre acesta
- ✓ a asigura vizibilitatea activităților de comunicare dedicate cetățenilor organizate de Parlamentul European în toate cele 28 de state membre ale Uniunii Europene (Anul european, Ziua internațională a femeii, Premiul Saharov, Premiul filmului LUX);
- ✓ a organiza dezbateri cu cetățenii pe tema politicilor europene și rolului Parlamentului European în luarea deciziilor la nivel european;
- ✓ a participa la evenimentele organizate de parteneri cu prezentări și comunicări privind rezoluțiile Parlamentului European, cu materiale informative și publicații despre Parlamentul European și politicile Uniunii Europene;
- ✓ a sprijini acoperirea mediatică a dezbaterilor și activităților Parlamentului European;
- ✓ a organiza conferințe de presă cu privire la temele prioritare care se află pe agenda Parlamentului, precum și seminarii de informare pentru jurnaliști privind rolul instituțional pe care-l exercită Parlamentul European în procesul de decizie;
- ✓ a organiza activități de comunicare pentru tineri;
- ✓ a organiza concursul național pentru liceeni EUROSCOLA, ca parte a programului EUROSCOLA al Parlamentului European

Evenimentele de comunicare organizate de Biroul de Informare al Parlamentului European în România se bucură de participarea eurodeputaților și se desfășoară în parteneriat cu autorități naționale și locale, cu universități și școli și cu reprezentanți ai societății civile (asociații, organizații nonguvernamentale etc)¹⁴¹.

3.4 Alegerea membrilor Parlamentului European

---

¹⁴⁰ www.europarl.ro.

¹⁴¹ *Ibidem*.

La data de 20 septembrie 1976 a fost adoptată unanim în Decizia Consiliului CEE cu privire la alegerea reprezentanților Adunării prin sufragiu universal direct de către cetățenii statelor membre, pentru o perioadă de cinci ani.

La 17 iulie 1979, după apariția instituțiilor europene și Tratatului de la Roma, Europa organizează alegeri democratice și trimite la Strasbourg, capitala simbolică a Europei, reprezentanții aleși ai unei Europe comunitare compusă din nouă țări membre. Strasbourg a devenit mai întâi sediul Consiliului European, iar apoi, în 1952 sediul Parlamentului European, pentru a simboliza reconcilierea franco-germană.

„Partidele politice, ca și sistemele de partide, se validează și se definesc prin alegeri. Alegerile au fost, de altfel, unul din factorii esențiali ai apariției partidelor politice pe scena politico-istorică”¹⁴².

Fiecare stat membru hotărăște cu privire la modul de desfășurare a alegerilor, având însă aceleași reguli democratice: egalitatea de gen, votul secret, direct și liber exprimat.

După primele alegeri directe din 1979, Parlamentul European își adoptă în 1981 un nou regulament de funcționare, conform căruia: membrii Parlamentului European sunt aleși prin sufragiu universal direct, numărul reprezentanților aleși din fiecare stat membru, durata mandatului, privilegiile și imunitățile.

Decizia Consiliului CEE prevede următoarele condiții pentru desfășurarea alegerilor parlamentare¹⁴³: alegerile au loc între joia și sâmbăta unei anumite săptămâni, orice persoană fizică cu vârsta peste 18 ani are drept de vot; un cetățean poate vota o singură dată; statele pot restrânge dreptul de vot doar la proprii cetățeni sau îl pot recunoaște și rezidenților, cetățenilor ai altor state membre¹⁴⁴; candidatura pentru alegerile parlamentare poate fi depusă fie independent, fie pe listă de partid, conform regulilor stabilite de fiecare legislație a statelor membre.

Orice cetățean al unui stat membru poate, în calitatea lui de cetățean european, să voteze și să fie ales ca parlamentar european în țara din Uniunea Europeană unde el își are reședința. Până când o procedură electorală uniformă va fi adoptată și va intra în vigoare, alegerea reprezentanților pentru Parlamentul European, rămâne să fie guvernată, în fiecare stat membru de normele naționale.

---

¹⁴² G. Voicu., *Pluripartidismul, o teorie a democrației*, București, Editura All, 1998, p.141.

¹⁴³ site-ul oficial www.europarl.eu.int

¹⁴⁴ Olanda, Belgia și Irlanda au acordat rezidenților naționali dreptul de a vota membrii Parlamentului European

Următoarele alegeri pentru Parlamentul European vor avea loc în anul 2019. La alegerile din 2009, prezența la vot a fost de 42,97%, fiind aleși un număr de 766 de europarlamentari.¹⁴⁵

REZULTATELE LA ALEGERILE 2009, PE GRUPURI POLITICE

Pictogramă	Nume	Procentaj
	PPE Grupul Partidului Popular European (Creștin Democrat)	Rezultat: 274 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 35.77 %
	S&D Grupul Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European	Rezultat: 196 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 25.59 %
	ALDE Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa	Rezultat: 83 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 10.83 %
	Verzi/ALE Verzi/Alianța Liberă Europeană	Rezultat: 57 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 7.44 %
	CRE Conservatorii și Reformiștii Europeni	Rezultat: 57 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 7.44 %
	GUE/NGL Stânga Unită Europeană/Stânga Verde Nordică	Rezultat: 35 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 4.57 %
	EFD Grupul Europa Libertății și Democrației	Rezultat: 31 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 4.05 %
	NI Deputați neafiliați - deputați care nu fac parte din niciun grup politic	Rezultat: 33 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente: 4.31 %

¹⁴⁵ www.europarl.europa.eu

La alegerile care au avut loc în anul 2014, prezența la vot a fost de 42,61, fiind aleși un număr de 751 de europarlamentari, grupați astfel¹⁴⁶:

REZULTATELE LA ALEGERILE 2014, PE GRUPURI POLITICE

Pictogramă	Nume	Procentaj
	PPE Grupul Partidului Popular European (Creștin Democrat)	Rezultat:221 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:29.43 %
	S&D Grupul Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European	Rezultat:191 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:25.43 %
	CRE Conservatorii și Reformiștii Europeni	Rezultat:70 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:9.32 %
	ALDE Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa	Rezultat:67 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:8.92 %
	GUE/NGL Stânga Unită Europeană/Stânga Verde Nordică	Rezultat:52 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:6.92 %
	Verzi/ALE Verzi/Aliața Liberă Europeană	Rezultat:50 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:6.66 %
	EFDD Grupului Europa Libertății și Democrației Directe	Rezultat:48 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:6.39 %
	NI Deputați neafiliați - deputați care nu fac parte din niciun grup politic	Rezultat:52 Membrii Parlamentului European Rezultatele în procente:6.92 %

Numărul de locuri alocat fiecărui stat membru în Parlament European este bazat pe criteriile demografice și pe criteriile de apartenență politică. În 1966 s-a decis ca, prin aderarea

¹⁴⁶ www.europarl.europa.eu

unor noi state numărul parlamentarilor europeni să fie 700. Acest număr a fost modificat la 732 de membri conform Tratatului de la Nisa¹⁴⁷.

Ca răspuns la invitația Consiliului European și în conformitate cu noul articol 9A din Tratatul privind Uniunea Europeană, astfel cum a fost modificat și prevăzut prin Tratatul de la Lisabona, Parlamentul a adoptat un proiect privind distribuirea provizorie a locurilor pentru legislatura 2009-2014, bazându-se în special pe principiul proporționalității degresive, și prevedea, în același timp, o clauză de revizuire înaintea legislaturii 2014-2019, în vederea instituirii unui sistem permanent. Numărul maxim de deputați este de 751¹⁴⁸.

Parlamentul este obligat să verifice corectitudinea alegerilor fără a întârzia termenul de validare a mandatelor fiecărui membru ales. Raportul Comisiei trebuie să cuprindă rezultatele alegerilor, numele candidaților și a supleanților lor. Validarea mandatului unui membru nu poate fi confirmată decât dacă fiecare stat membru va trimite rezultatele complete ale scrutinului conform art. 6 al Actului din 20 septembrie 1976. Cu ajutorul raportului Comisiei Parlamentul poate ataca validitatea mandatului oricăruia dintre membri.¹⁴⁹ Pentru anularea mandatului unui membru din Parlament, autoritățile competente ale statelor membre vor iniția o procedură, iar Președintele Parlamentului va fi în permanență informat despre stadiul procedural la care a ajuns.

Conform Deciziei CEE se permite dualitatea de mandate (un membru al Parlamentului European poate fi și membru al Parlamentului Național), dacă ea nu este interzisă expres de legea națională a parlamentarului, cum este cazul Germaniei. Tot acest act declară ca incompatibili cu calitatea de membri ai Parlamentului European pe:

- membrii guvernelor statelor membre,
- membrii Comisiei Europene,
- membrii Curții de Justiție, a Comunităților Europene, ai Curții de Conturi, Comitetului Economic și Social,
- membrii și funcționarii altor instituții comunitare sau ai organismelor de specialitate atașate lor.

Evaluarea calităților necesare unei persoane de a fi aleasă membru al Parlamentului European și ocuparea locurilor devenite vacante în cursul mandatului parlamentar sunt supuse normelor naționale proprii fiecărui stat.

---

¹⁴⁷ *Ibidem.*

¹⁴⁸ G.Voicu, *op.cit.*, p.143.

¹⁴⁹ site-ul oficial: www.europarl.eu.int.

Dacă în Tratatul de la Amsterdam era prevăzută aprobarea statutului membrilor Parlamentului European prin unanimitate de voturi în Consiliul Uniunii Europene, acest articol a fost modificat prin Tratatul de la Nisa în sensul că art. 19 al TCE prevede acum votul cu „majoritate calificată” în Consiliul Uniunii Europene pentru adoptarea „statutului membrilor Parlamentului European”.¹⁵⁰

Protocolul asupra privilegiilor și imunităților Comunităților Europene prevede ce privilegii și imunități au membrii Parlamentului European în timpul mandatului lor. Acesta are rolul de a menține integritatea și a asigura securitatea și independența deputaților¹⁵¹. Orice revendicare adresată Președintelui Parlamentului European de către o autoritate competentă a unui stat membru referitoare la retragerea imunității unui membru, trebuie anunțată în Parlament și înaintată comisiei responsabile. Procedura se menține și în cazul în care un fost sau actual membru adresează Președintelui Parlamentului o cerere de apărare a imunităților sau privilegiilor sale. Regulamentul de procedură a Parlamentului European menționează: „Un membru sau un fost membru poate fi reprezentat de un alt membru. Cererea poate fi înaintată și de un alt membru, doar în cazul în care membrul delegat este de acord.”¹⁵²

Membrii Parlamentului European nu pot fi cercetați penal, reținuți sau urmăriți pentru opiniile sau voturile exprimate în exercitarea funcțiilor. Pe durata sesiunilor, parlamentarii beneficiază pe teritoriul național de imunitățile recunoscute parlamentarilor din țările lor, iar pe teritoriul oricărui stat membru, de scutirea de orice măsură de detenție și de orice urmărire juridică. Imunitatea nu poate fi invocată în caz de flagrant delict și nici nu poate constitui un obstacol în dreptul Parlamentului European de a ridica imunitatea unuia dintre membrii săi.

În ceea ce privește salariul unui parlamentar european, acesta primește salariul parlamentarilor din țara de origine, deci există o diferență destul de serioasă între sumele cuvenite aleșilor europeni.¹⁵³ În prezent se încearcă uniformizarea indemnizațiilor parlamentarilor europeni, stabilirea unui sistem unic, la nivel comunitar, iar egalitatea de tratament se limitează la indemnizațiile de deplasare, asistență medicală, cheltuieli de secretariat și de cercetare.¹⁵⁴

---

¹⁵⁰Cornelia Lefter, *Fundamente ale Dreptului comunitar internațional*, București, Editura Economică, p. 125.

¹⁵¹*Ibidem*, p. 126.

¹⁵²Art. 6 al Regulamentului de Procedură a Parlamentului European.

¹⁵³Anton Boța (coord), *op.cit.*, p. 248.

¹⁵⁴*Ibidem*, p. 249.

BIBLIOGRAFIE

I.a) Enciclopedii, dicționre politice, cursuri de specialitate, ghiduri:

- Bolintineanu, A. (coord), *Drept internațional contemporan*, București, Editura All Beck, 2000.
- Boța, Anton (coord), *Politici europene în domeniul dezvoltării regionale durabile*, Pitești, Editura Universității Pitești, 2004.
- Dragoman I., Popescu I., *Drept european constituțional*, Târgu-Mureș, Editura Mapamond, 2004;
- Fuerea, Augustin, *Drept comunitar european*, București, Editura All Beck, 2003.
- Fuerea, Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, Ediția a III-a, București, Editura Universul Juridic, 2006;
- Ghica, Luciana Alexandra (coord), *Enciclopedia Uniunii Europene*, București, Editura Meronia, 2006.
- Ivan, Adrian, *Ghidul Parlamentului European*, Cluj Napoca, Editura CA Publishing, 2009.
- Jinga, Ion, Popescu, Andrei, *Integrarea europeană. Dicționar de termeni comunitari*, București, Editura Lumina Lex, 2000.
- Lefter, Cornelia, *Fundamente ale dreptului comunitar intențional*, București, Editura Economică, 2003.
- Manolache, Octavian, *Drept comunitar*, vol.I, București, Editura All Beck, 1999;
- Marcu, Viorel, *Drept instituțional comunitar*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Lumina Lex, 2001.
- Marinescu, Elise, Delcea, Mihai, *Elemente de drept comunitar din perspectiva Proiectului de Constituție Europeană*, Pitești, Editura Universității Pitești, 2004.
- Neagu, Cornelia, *Construcția Uniunii Europene*. Note de curs, Iași, 2006.
- Preda, Cristian, *Mic dicționar de gândire politică liberală*, București, Editura Humanitas, 2004.
- Tamaș, Sergiu, *Dicționar politic*, București, Editura Academiei Române, 1993.
- Tinca, Ovidiu, *Drept comunitar general*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1999.

- Weidenfeld W, Wessels W, *L' Europe de A a Z-guide de l'integration europeenne*, Luxembourg Editura Office de publications officiels des Communautes europeennes, 1997.

I.b) Memorialistică:

- Monnet, Jean, *Memoires*, Paris, Editura Fayard, 1976.

I.c) Publicații periodice:

- *Bulletin Europeen*, janvier 1999, no.1 (584);
- *Bulletin*, 1-2, 2000, 1.I2, Bruxelles, CE 08/02/2001;
- *Convention Bulletin*, Edition 20, Bruxelles, 20.01.2003;
- *Documents*, Commissions des Communautes Europeennes, Bruxelles, SEC (2004) 1153, 22.09.2004;
- *Journal Officiel de l' Union Europeene*, No. L236, 23.09.2003;
- *Journal Officiel de l' Union Europeene*, no.C321, 31.12.2003;
- *Revista de drept comercial nr.2/1999*.

I.d) Surse web:

- www.wikipedia.org.
- www.europa.eu.
- www.ier.ro.
- www.europarl.eu.int.
- www.epp-ed.org.
- www.eurosocialists.org.
- www.eldr.org.
- www.infoeuropa.ro.
- www.euractiv.ro.

I. LUCRĂRI GENERALE

- Barber, R.John, *Istoria Europei moderne*, București, Editura Lider, 1993.
- Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Volumul V, *Secolul XX (din 1919 până în zilele noastre)*, vol V, București, Institutul European, 1998.
- Carpentier, Jean, Leburn, Francois, *Istoria Europei*, București, Editura Humanitas, 1992.
- *Enciclopedie de istorie universală*, București, Editura All Educational, 2003.
- Voicu, G., *Pluripartidismul, o teorie a democrației*, București, Editura All, 1998.

II. LUCRĂRI SPECIALE

- Bărbulescu, Iordan, Gheorghe, *U.E: politicile extinderii*, București, Editura Tritonic, 2006.
- Bibere, Octav, *Uniunea Europeană între virtual și real*, București, Editura All, 1999.
- Bitsch, Marie Therese, *Histoire de la construction europeenne de 1945 a nos jours*, Editura Complexe, 1996.

- Dedman, J. Martin, *The Origins and Development of the European Union 1945-2008. A history of European integration*, Routledge, 2nd edition, New York, 2010.
- Gaillard, M, *La cooperation interparlamentaire. L'Union Europeene, carrefour de cooperation.* Sous la direction de Auvret-Finck, J. Paris, L.G.D.J, 2002.
- Gruioniu, Octavian, *Construcția Uniunii Europene de la origini până în prezent*, Pitești, Editura Tiparg, 2011.
- Ivan, Adrian, *Statele Unite ale Europei. Uniunea Europeană și interguvernamentalism și supranaționalism*, Iași, Editura Institutul European, 2007.
- Ivan, Adrian, *Sub zodia Statelor Unite ale Europei-de la ideea europeană la Comunitățile Economice Europene*, Cluj Napoca, Editura C.A. Publishing, 2009.
- Scăunaș, Stelian, *Uniunea Europeană-Construcție-Reformă-Instituții-Drept*, București, Editura C.H. Beck, 2008.
- Smochina, Carolina, *Parlamentul European: evoluție și probleme juridice*, Chișinău, 2005.
- *Suveranitate națională și integrare europeană*, București, Editura Polirom, 2002.
- Vătăman, Dan, *Organizații europene și euroatlantice*, București, Editura Lumina Lex, 2008.